

دفتري چٲ پاسخ

۲۲ دی ماه ۱۳۹۶

عمومي سال چهارم انساني

طراحان به ترتيب حروف الفبا

زبان و ادبيات فارسي	محسن اصغري - مريم شميراني - کاظم کاظمي - سعيد گنج بخش زماني - الهام محمدي - مرتضي منشاري - حسن وسکري
فرهنگ و معارف اسلامي	محبوبه ابتسام - امين اسديان پور - مسلم بهمن آبادي - حامد دوراني - وحيد کاغذي - مرتضي محسني کبير - فيروز نژادنجف - سيداحسان هندي
زبان انگليسي	شهاب اناري - ميرحسين زاهدي - علي شکوهي - روزبه شهلایي مقدم - رضا کياسالار - جواد مؤمني - مهدي محمدي

گزینشگران و ویراستاران به ترتيب حروف الفبا

نام درس	مسئول درس	گزینشگر	گروه ویراستاری	ویراستاران دانشجو و رتبه های برتر کنکور
زبان و ادبیات فارسی	الهام محمدي	کاظم کاظمي	هامون سبطي مريم شميراني عليرضا عبدالمحمدي مرتضي منشاري	محمدجواد محسني
فرهنگ و معارف اسلامي	حامد دوراني	امين اسديان پور سيداحسان هندي	سکينه گلشنی فيروز نژادنجف	صالح احصائي
معارف اقليت	دبورا حاتانيان	دبورا حاتانيان	—	—
زبان انگليسي	جواد مؤمني	جواد مؤمني	—	عبدالرشيد شفيعي - سبيده عرب

گروه فني و توليد

مدیران گروه	الهام محمدي، فاطمه منصورخاکی
مستندسازی و مطابقت با مصوبات	مدیر: مريم صالحی، مسئول دفترچه: ليلا ايزدي
صفحه آرا	زهره فرجي
نظارت چاپ	رضا سعدآبادي

گروه آزمون

بنیاد علمی آموزشی قلم چی (وقف عام)

آدرس دفتر مرکزی: خیابان انقلاب - بین صبا و فلسطین - پلاک ۹۲۳ - تلفن چهار رقمی: ۰۲۱-۶۴۶۳

زبان و ادبیات فارسی پیش‌دانشگاهی

۱-

(الهام مممری)

درزه: بسته / نفیر: فریاد و زاری به آواز بلند / رجم: سنگ زدن / آرنک: آرنج

(زبان و ادبیات فارسی پیش‌دانشگاهی، لغت، فهرست واژگان)

۲-

(مسن و سکری - ساری)

فقط واژه «طومار» نادرست آمده است. «طومار» به معنی «کتاب، دفتر، صحیفه و نامه لوله‌شده» درست است.

(زبان و ادبیات فارسی پیش‌دانشگاهی، لغت، صفحه ۴۰)

۳-

(مسن اصغری)

غلط‌های املائی و شکل درست آن‌ها:

گزینۀ «۱»: ثواب ← صواب / گزینۀ «۲»: تعمل ← تأمل / گزینۀ «۳»: گزارد ← گذارد
ثواب: پاداش / صواب: درست / تعمل: خود را در انجام کاری به زحمت انداختن / تأمل: اندیشه کردن، نیک نگریستن / گزارد: انجام داد، ادا کرد / گذارد: گذاشت، نهاد

(زبان و ادبیات فارسی پیش‌دانشگاهی، املا، صفحه‌های ۱۲، ۱۷ و ۳۱)

۴-

(مسن و سکری - ساری)

قاضی ← غازی (جنگ‌جو)

(زبان و ادبیات فارسی پیش‌دانشگاهی، املا، مشابه صفحه ۵۵)

۵-

(سعید کنج‌بفش‌زمانی)

«المنقذ من الضلال» اثر امام محمد غزالی است و احمد غزالی برادر اوست که نویسنده کتاب «سوانح العشاق» در موضوع عشق و عرفان است.

(زبان و ادبیات فارسی پیش‌دانشگاهی، تاریخ ادبیات، صفحه ۵۴)

۶-

(مریم شمیرانی)

ظهیر حافظ و مولانا در قرن هشتم و هفتم رخ داد.

(زبان و ادبیات فارسی پیش‌دانشگاهی، تاریخ ادبیات، صفحه ۲۳)

۷-

(مرتضی منشاری - اردبیل)

«گوهر یکدانه» استعاره از معشوق است.

(زبان و ادبیات فارسی، آرایه)

۸-

(کاظم کاظمی)

(ب) ایهام: دور از تو ← ۱- در هجران تو ۲- از تو دور باد (جمله دعایی) / (ج) حسن تعلیل: دلیل زرد شدن چهره افراد پیر، مکیده شدن خون آن‌ها توسط خاک (لب‌گور) دانسته شده است. / (ه) مجاز: سر ← قصد، تصمیم، اندیشه / (الف) تشبیه: صبح وصال، شام فراق / (د) استعاره: «دامن هستی»

(زبان و ادبیات فارسی، آرایه)

۹-

(کاظم کاظمی)

ایهام تناسب: زه ← ۱- آفرین، کلمه تحسین (معنی مورد نظر) ۲- چله کمان (با کمان، رزم، تیر و ...) تناسب دارد. / تشبیه: کمان چرخ / چرخ (= آسمان) به کمان تشبیه شده است. / جناس: کمان، کمین / کنایه: جگردوز بودن تیر ← کشنده بودن / شست‌گشودن ← تیراندازی

(زبان و ادبیات فارسی، آرایه)

۱۰-

(مسن اصغری)

«گزند»، «نهاد» است. بازگردانی مصراع دوم: گزند آشکارا شد.

(زبان و ادبیات فارسی پیش‌دانشگاهی، زبان فارسی، صفحه ۱۵)

۱۱-

(کاظم کاظمی)

حرف «ا» در بیت گزینۀ «۲» نشانهٔ مفعول و در سایر ابیات، نشانهٔ فک اضافه است و جای مضاف و مضاف‌الیه را تغییر داده است.
«ا»ی فک اضافه، میان مضاف و مضاف‌الیه، فاصله ایجاد می‌کند و جای مضاف و مضاف‌الیه را تغییر می‌دهد و هنگام بازگردانی ترکیب به نثر امروز، «ا» به کسره (نقش‌نمای اضافه) تبدیل می‌شود.

تشریح گزینه‌های دیگر

گزینۀ «۱»: نگاه شوخ را مانع ← مانع نگاه شوخ

گزینۀ «۳»: خرمن اعتبار را دود ← دود خرمن اعتبار

گزینۀ «۴»: هیچ کس را دل ← دل هیچ کس

(زبان و ادبیات فارسی پیش‌دانشگاهی، زبان فارسی، صفحه ۱۹)

۱۲-

(مرتضی منشاری - اردبیل)

در گزینۀ «۱»، به از میان رفتن سبزه‌ها و گل‌ها و زیبایی‌های طبیعت اشاره شده است. شاعر در سایر ابیات می‌گوید که قبل از ما زیبارویانی می‌زیسته‌اند که اکنون در دل خاک خفته‌اند و از وجود آن‌ها جز سبزه و گیاه چیزی برجا نمانده است.

(زبان و ادبیات فارسی پیش‌دانشگاهی، مفهوم، صفحه ۵۰)

۱۳-

(ممنن اصغری)

گزینه‌های «۲، ۳ و ۴» بیانگر این مفهوم هستند که عاشقان و عارفان به دنبال آسایش نیستند و پذیرای سختی‌های راه عشق هستند، اما در گزینه «۱» آمده است: اگر می‌خواهی از بلا خلاص شوی، خود را در عشق گم کن.

(زبان و ادبیات فارسی پیش‌دانشگاهی، مفهوم، مشابه صفحه ۲۵)

۱۴-

(سعید کنج‌نشین زمانی)

در این گزینه مفهوم آزار دیدن از نگاه خشمگینانه نهفته است که در بیت صورت سؤال نیز این مفهوم دیده می‌شود.

(زبان و ادبیات فارسی پیش‌دانشگاهی، مفهوم، صفحه ۳۲)

۱۵-

(مرتضی منشاری - اردبیل)

مفهوم گزینه «۱»، تواضع و فروتنی کردن است. در سایر گزینه‌ها به ترک تعلقات دنیوی اشاره شده است.

(زبان و ادبیات فارسی پیش‌دانشگاهی، مفهوم، مشابه صفحه ۳۶)

۱۶-

(مریم شمیرانی)

در عبارات صورت سؤال و گزینه «۲» گوشه‌گیری و دوری از معاشرت با مردم نکوهش شده است، ولی در گزینه‌های دیگر عزت‌نشینی امری پسندیده و مثبت است.

تشریح گزینه‌های دیگر

گزینه «۱»: چون جهان دام و فریب است، گوشه‌گیری اختیار کن.

گزینه «۳»: از آمیزش با مردم گویی کوهی از آهن بر دلم بود، تنهایی مرا از این گرفتاری رها کند.

گزینه «۴»: تنهایی را می‌پسندم و از هم‌نشین بی‌نیازم.

(زبان و ادبیات فارسی پیش‌دانشگاهی، مفهوم، صفحه ۵۷)

۱۷-

(مریم شمیرانی)

مفهوم مشترک ابیات «ب» و «د» این است که ظالمان به کیفر ظلم خویش گرفتار می‌شوند.

الف) آدمی که زندگی تلخی دارد، همیشه از ظالمان آزار می‌بیند.

ج) اگر شکستن دل مظلومان صدا داشت، ستمگران خواب‌آسوده نداشتند.

(زبان و ادبیات فارسی پیش‌دانشگاهی، مفهوم، مشابه صفحه ۴۰)

۱۸-

(مریم شمیرانی)

متن صورت سؤال اشاره به این نکته دارد که انسان‌های بزرگ، تواضع و فروتنی بسیار دارند. بیت گزینه «۲»، در نکوهش غیبت کردن است. بقیه ابیات بر تواضع تأکید دارند.

(زبان و ادبیات فارسی پیش‌دانشگاهی، مفهوم، صفحه ۲۶)

۱۹-

(کاظم کاظمی)

بیت صورت سؤال و ابیات مرتبط بیانگر غیرت و حمیت عاشق هستند که نمی‌تواند شاهد نگاه اغیار به یارش باشد، اما در بیت گزینه «۲» شاعر از زبان عاشق می‌گوید: معشوق او بی‌نظیر است و دیگر زیبارویان در چشم وی جایی ندارند.

(زبان و ادبیات فارسی پیش‌دانشگاهی، مفهوم، صفحه ۳۱)

۲۰-

(ممنن اصغری)

مفهوم «عاشق صبر و شکیبایی ندارد». مشترکاً در بیت صورت سؤال و گزینه‌های مرتبط آمده است، اما شاعر در بیت گزینه «۴» می‌گوید: چون در مقابل ستم دشمن می‌توان شکیبا بود، پس چرا جور معشوق را تحمل نکنم؟

(زبان و ادبیات فارسی پیش‌دانشگاهی، مفهوم، صفحه ۳۰)

دین و زندگی پیش‌دانشگاهی

۲۱-

(مرتضی مفسنی‌کلبیر)
آگاهی انسان از تبعات اعمال خویش در قیامت ← «فَنبَنِّتُكُمْ بِمَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ: شما را از آنچه انجام می‌دادید، باخبر خواهیم ساخت.»
مردودیت عامل‌های زمینه‌ساز غفلت آدمی از حیات اخروی ← «ثُمَّ بَغِیْكُمْ عَلٰی اَنْفُسِكُمْ مَتَاعَ الْحَیَاةِ الدُّنْیَا: بهره‌ی زندگی دنیایی را که می‌طلبید به زیان شماست.»
(دین و زندگی پیش‌دانشگاهی، درس ۱، صفحه ۱۳)

۲۲-

(سیدامسان هنری)
این‌که «الطاف الہی از شئون ربوبیت و تفضل خداوند است» از عبارت «عطاء ربّک» و این‌که «عطای خداوند همیشگی است» از عبارت «ما کان عطاء ربّک محظوراً» مفهوم می‌گردد.
(دین و زندگی پیش‌دانشگاهی، درس ۶، صفحه ۵۶)

۲۳-

(فیروز نژادنیف - تبریز)
در آیه مبارکه «اتَّخِذُوا احْبَارَهُمْ وَرُهَبَانَهُمْ اَرْبَابًا مِنْ دُونِ اللّٰهِ ... سِجَّانَ عَمَّا یَشْرُکُونَ»، خداوند از همهٔ شرک‌ها تنزیه شده است.
(دین و زندگی پیش‌دانشگاهی، درس ۳، صفحه ۲۲)

۲۴-

(وعیده کاغزی)
این‌که مخلوقات می‌توانند مستقل از خداوند امور را تدبیر کنند، شرک در ربوبیت است و نقطهٔ مقابل آن موضوع «افرایتم ما تحرثون اَ اَنْتُمْ تَزْرَعُونَهٗ اَمْ نَحْنُ الزَّارِعُونَ» است و این‌که خداوند بخشی از ولایت خودش را به پیامبر واگذار کرده نقطهٔ مقابل آیهٔ شریفهٔ «ما لَہُمْ مِنْ دُونِہٖ مِنْ وَلٰیٍّ وَّ لَا یَشْرُکُ فِی حُکْمِہٖ اَحَدًا» می‌باشد. (در حقیقت پیامبر (ص) واسطه و رسانندهٔ ولایت و فرمان‌های خداوند به مردم است).
(دین و زندگی پیش‌دانشگاهی، درس ۲، صفحه‌های ۱۵ و ۱۷)

۲۵-

(وعیده کاغزی)
بیت صورت سؤال مربوط به مقدمهٔ دوم نیازمندی جهان به خدا در پیدایش است. هر پدیده‌ای که وجودش از خودش نباشد، برای موجود شدن نیازمند به دیگری است.
(دین و زندگی پیش‌دانشگاهی، درس ۱، صفحه ۶)

۲۶-

(امین اسریان‌پور)
خداوند، جهان را اداره می‌کند و به سوی آن مقصدی که برایش معین فرموده، هدایت می‌نماید و به پیش می‌برد که این مفهوم بیانگر توحید در ربوبیت است که از دقت در آیات «افرایتم ما تحرثون اَ اَنْتُمْ تَزْرَعُونَهٗ ...» مفهوم می‌گردد.
(دین و زندگی پیش‌دانشگاهی، درس ۲، صفحه‌های ۱۵ و ۱۷)

۲۷-

(محبوبه ایتسام)
سر سپردگی در برابر خداوند مربوط به توحید عبادی بوده و اگر انسان در کنار تصرف خدا در جهان، برای انسان حسابی جداگانه باز کند، گرفتار شرک در ولایت شده است.
(دین و زندگی پیش‌دانشگاهی، درس‌های ۲ و ۳، صفحه‌های ۱۷ و ۲۳)

۲۸-

(محبوبه ایتسام)
اگر افراد بکوشند که در روابط خود با یک‌دیگر به جای خواست‌ها و تمایلات خود، فرمان الهی را حاکم کنند و از پذیرش فرمان طاغوت‌ها و ظالمان و ستمگران سر باز زنند و مناسبات سیاسی و اقتصادی و روابط فرهنگی را منطبق بر احکام الهی و در جهت رضای او تنظیم نمایند، بُعد اجتماعی توحید عبادی تحقق می‌یابد.
میان بعد فردی و اجتماعی توحید تشابه و تناسب وجود دارد.
(دین و زندگی پیش‌دانشگاهی، درس ۳، صفحه ۲۴)

۲۹-

(امین اسریان‌پور)
مطابق با آیهٔ شریفهٔ «اِنَّ اللّٰهَ یَمْسُکُ السَّمٰوٰتِ وَ الْاَرْضَ اَنْ تَزُولَا ...»، جهان تحت مدیریت خداوند است و به این مدیریت می‌توان اعتماد کرد.
(دین و زندگی پیش‌دانشگاهی، درس ۵، صفحه ۴۲)

۳۰-

(سیدامسان هنری)
قرآن در آیهٔ ۱۷۸ سورة آل عمران می‌فرماید: «اَنّٰی هَآئِیْ کَ کَافِرٍ شَدَدَ غَمَآنٍ یَّکُونُ مَہْلٰتِیْ کَ بَہٗ اِیْشَانِ مِیْ دَہِیْمٍ لِیْ اَنّٰہَا خُوبٌ اَسْتُ، بَلْکَہٗ مَہْلَتِ مِیْ دَہِیْمٍ تَا بَہٗ گَنَآہٍ وَ طَغِیَانِ خُودِ بَیْفَزَآیِنْدِ وَ لِیْ اَنّٰہَا عَذَابُ خُورَکُنْدَہَیْ اَسْتُ.»
(دین و زندگی پیش‌دانشگاهی، درس ۶، صفحه ۵۶)

۳۱-

(حامد دورانی)
زمینه‌ساز چنین پروازی و دوری از پندارهای نادرست، درک صحیح نظام حاکم بر جهان خلقت است. زندگی در یک جهان قانونمند، این امکان را به ما می‌دهد که با شناخت و استفاده از قوانین جهان، نیازهای خود را برطرف کنیم و استعدادهای خود را به فعلیت برسانیم.
(دین و زندگی پیش‌دانشگاهی، درس ۵، صفحه‌های ۴۷ و ۴۸)

۳۲-

(فیروز نژادنیف - تبریز)
تشریح گزینه‌های دیگر
گزینهٔ «۱»: اختیار به معنای توانایی بر انجام و ترک یک کار می‌باشد نه انتخاب، انتخاب ناشی از اختیار است.
گزینهٔ «۳»: اختیار، ذاتی انسان بوده و علت ندارد مسئولیت‌پذیری نشانهٔ اختیار است.
گزینهٔ «۴»: عهدها و پیمان‌ها براساس مسئولیت‌پذیری استوار می‌باشند.
(دین و زندگی پیش‌دانشگاهی، درس ۵، صفحه ۴۴ تا ۴۶)

۳۳-

(وعیده کاغزی)
اولین ثمرهٔ اخلاص، عدم نفوذ شیطان است که خداوند دربارهٔ حضرت یوسف می‌فرماید: «کَذٰلِکَ لِنَصْرِفَ عَنْہُ ...» و اولین قدم برای ورود به بندگی و اخلاص، تقویت روحیهٔ حق‌پذیری است. که در ارتباط با آیهٔ «لَوْ کُنَّا نَسْمَعُ اَوْ نَعْقِلُ ...» می‌باشد.
(دین و زندگی پیش‌دانشگاهی، درس ۴، صفحه‌های ۳۱، ۳۲، ۳۳ و ۳۴ و ۳۷)

زبان انگلیسی پیش‌دانشگاهی

۳۴-

(فیروز نژادنیف - تبریز)

براساس آیه «و لو أنّ أهل القرى آمنوا و اتّقوا لفتحنا علیهم برکات من السماء و الأرض ولكن کذبوا فاحذناهم بما کانوا یکسبون»، انسان‌ها به کیفر آن‌چه کسب کردند، گرفتار می‌شوند.

(دین و زندگی پیش‌دانشگاهی، درس ۶، صفحه ۵۷)

۳۵-

(فیروز نژادنیف - تبریز)

از آیه مبارکه «والذین جاهدوا فینا لنهیدنهم سبلنا» مفهوم می‌گردد که هر کس در راه خدا تلاش کند، راه حق را بهتر خواهد شناخت.

(دین و زندگی پیش‌دانشگاهی، درس ۶، صفحه ۵۷)

۳۶-

(امین اسیران‌پور)

خداوند گرایش به پرستش خود را در خلقت ما قرار داده است و انسان‌هایی که این گرایش فطری را نادیده گرفته‌اند و بنده هوای نفس شده‌اند را مورد خطاب قرار داده است: «الم اعهد الیکم یا ...» از این آیه می‌توان دریافت سرشت و فطرت همه انسان‌ها مبتنی بر توحید و انحصار اطاعت برای ذات مقدس خداوند است.

(دین و زندگی پیش‌دانشگاهی، درس ۴، صفحه‌های ۳۱ و ۳۲)

۳۷-

(سیرامسان هنری)

آیه «و اقم الصلاة لذكری» بیانگر راز و نیاز با خداست که سبب تقویت محبت خدا در قلب می‌شود، غفلت را کنار می‌زند و انسان را از امدادهای خداوند بهره‌مند می‌کند.

(دین و زندگی پیش‌دانشگاهی، درس ۴، صفحه‌های ۳۲ و ۳۵)

۳۸-

(مسلم بومن آبادی)

علت تفکر در مخلوقات، سبب شناخت صفات و ویژگی‌های خداوند است که عبارت شریفه «و من آیاته ان تقوم السماء و الأرض» به حکمت خدا و قدرت او اشاره دارد.

(دین و زندگی پیش‌دانشگاهی، درس ۱، صفحه‌های ۱۰ و ۱۳)

۳۹-

(مسلم بومن آبادی)

قسمت اول گزینه‌های ۱ و ۴ نادرست است، زیرا صورت سؤال، آیه از ما خواسته است، نه حدیث. برخورداری از هدایت الهی بر اساس ولایت معنوی بوده که از مظاهر توحید در ربوبیت است.

(دین و زندگی پیش‌دانشگاهی، درس‌های ۲ و ۴، صفحه‌های ۱۷، ۱۸ و ۳۲)

۴۰-

(مسلم بومن آبادی)

عبارت قرآنی «و ما ذلک علی الله بعزیز» در خصوص اراده و قضای الهی در بقای انسان‌ها و آوردن مخلوقات جدید است. و مفهومی از آیه شریفه «فانما یقول له کن فیکون» می‌باشد.

(دین و زندگی پیش‌دانشگاهی، درس‌های ۱ و ۵، صفحه‌های ۵ و ۳۳)

۴۱-

(پوار مؤمنی)

ترجمه جمله: «زمانی که یک حادثه غیرمعمولی مانند زلزله کرمانشاه در جایی از جهان اتفاق می‌افتد، سازمان‌های بین‌المللی برای کمک به افراد آماجگی‌شان را اظهار می‌کنند.»

نکته مهم درسی

«when» به معنی «زمانی که» ربط‌دهنده زمان است. «because of» به معنی «به‌خاطر» برای بیان دلیل به کار می‌رود که بعد از آن، اسم یا عبارت اسمی به کار می‌رود. «during» به معنی «در طی» حرف اضافه است و برای ربط دو جمله به کار نمی‌رود. «whether» به معنی «که آیا، خواه» ربط‌دهنده شرط است.

(گرامر)

۴۲-

(معدی مموری)

ترجمه جمله: «کیفیت و زیبایی ماشین‌های جدید آلمانی آن‌قدر فوق‌العاده به نظر می‌رسد که دختر عمویم امیدوار بود در اولین فرصت ممکن، یکی از آن‌ها را بخرد.»

نکته مهم درسی

با توجه به ساختار «جمله + that + صفت + SO»، گزینه «۳» صحیح است.

(گرامر)

۴۳-

(میرمسین زاهری)

ترجمه جمله: «دانشجویانی که به آن‌ها مجوز داده می‌شود، می‌توانند یک کار نیمه وقت به عنوان دستیار مدرس داشته باشند و درآمد خوبی به دست آورند.»

نکته مهم درسی

در صورتی که جمله پیرو وصفی در حالت مجهول قرار گیرد، می‌توان ضمیر موصولی و فعل «tobe» را از جمله حذف کرد. جمله در اصل به شکل زیر بوده است:

The students who are given ...
given

(گرامر)

۴۴-

(پوار مؤمنی)

ترجمه جمله: «اگر روند عدم اقدام برای کنترل بیکاری ادامه یابد، دولت آمریکا مسلماً با مشکلات بسیار زیادی مواجه خواهد شد.»

(۲) اطلاعات

(۱) انقراض

(واژگان)

(۴) عدم اقدام، اهمال

(۳) بیان، حالت چهره

۴۵-

(رضا کیاسالار)

ترجمه جمله: «به‌طرز جالبی، غرق شدن تایتانیك در یک رمان انتشار یافته، چهار سال قبل از این‌که آن رویداد واقعاً اتفاق بیفتد، پیش‌بینی شده بود.»

(۲) پیش‌بینی کردن

(۱) آماده کردن

(واژگان)

(۴) ترجیح دادن

(۳) تمرین کردن

-۴۶

(علی شکوهی)

ترجمه جمله: «بسیاری از کارشناسان بر انجام ورزش منظم جهت پیش‌گیری از بیماری‌های قلبی تأکید زیادی دارند.»

(۱) اعتماد، اطمینان (۲) مقایسه

(۳) آزمایش، تجربه (۴) تأکید (واژگان)

-۴۷

(بوار مؤمنی)

ترجمه جمله: «آیا شما فکر می‌کنید که منطقی است که افراد را مجبور کرد تا بیش‌تر از شصت ساعت در هفته در چنین شرایط وحشتناکی کار کنند؟»

(۱) غذایی (۲) منطقی، عاقلانه

(۳) حمایت‌گرانه (۴) متمرکز (واژگان)

-۴۸

(مهری مومری)

ترجمه جمله: «کارشناسان صنعت نفت بر این باور هستند که کشورمان بیش‌از اندازه (خیلی زیاد) برای تأمین نیازهای انرژی‌اش به نفت وابسته است. با این وجود آن‌ها در تلاش برای پیدا کردن راه حلی مناسب برای پرداختن به این مسئله هستند.»

(۱) از دیدگاه زیست محیطی (۲) بیش از اندازه

(۳) به طور انعطاف‌پذیری (۴) بعضی از اوقات (واژگان)

-۴۹

(علی شکوهی)

(۱) محبوس می‌کند (۲) با محبوس کردن

(۳) برای محبوس کردن (۴) خواه محبوس کند

نکته مهم درسی

باتوجه به مفهوم کل جمله: اثر گلخانه‌ای، دمای زمین را با محبوس کردن گرما در جو ما افزایش می‌دهد؛ فقط گزینه «۲» می‌تواند معنای مناسبی به جمله بدهد. حتماً به خاطر دارید که برای نشان دادن نحوه انجام یک عمل از ساختار (فاعل «ing» + دار + by) استفاده می‌کنیم.

-۵۰

(علی شکوهی)

(۱) منبع (۲) جنبه

(۳) شرط، وضعیت (۴) زمینه، رشته (کلوزتست)

-۵۱

(علی شکوهی)

(۱) ایجاد کردن (۲) برهم زدن، آشفتن

(۳) شامل شدن (۴) جذب کردن (کلوزتست)

-۵۲

(علی شکوهی)

(۱) طنزآمیز (۲) خاص

(۳) جهانی (۴) عصبی (کلوزتست)

-۵۳

(شهاب اناری)

ترجمه جمله: «بهترین عنوان برای این متن می‌تواند "Feng Shui" باشد.»

(درک مطلب)

-۵۴

(شهاب اناری)

ترجمه جمله: «کدام‌یک درباره "Feng Shui" صحیح است؟»

«آن عمدتاً از کشورهای شرقی می‌آید.» (درک مطلب)

-۵۵

(شهاب اناری)

ترجمه جمله: «کدام‌یک درباره برایان اینگلیس صحیح نیست؟»

«او "Feng Shui" را به تایوان معرفی کرد.» (درک مطلب)

-۵۶

(شهاب اناری)

ترجمه جمله: «عبارت "mumbo-jumbo" در جمله آخر به معنی

"meaningless ideas" «عقیده‌های بی‌معنی» است.» (درک مطلب)

-۵۷

(روزبه شولایی مقدم)

ترجمه جمله: «این متن عمدتاً درباره آفرینش بنای تاریخی کوه راشمور است.»

(درک مطلب)

-۵۸

(روزبه شولایی مقدم)

ترجمه جمله: «واژه "These" در خط چهارم به دوران (زمان‌ها) اشاره دارد.»

(درک مطلب)

-۵۹

(روزبه شولایی مقدم)

ترجمه جمله: «می‌توان از متن استنباط کرد که سرها به آن شکلی که از ابتدا

برنامه‌ریزی شده بودند، نیستند.» (درک مطلب)

-۶۰

(روزبه شولایی مقدم)

ترجمه جمله: «متن درباره تمام جنبه‌های آفرینش کنده‌کاری‌های کوه راشمور

صحبت می‌کند به جز این که چرا بورگلام سر چهار رئیس‌جمهور آمریکا را

کنده‌کاری کرد.» (درک مطلب)

پدید آورندگان آزمون اختصاصی ۲۲ دی

نام درس	نام طراحان
ریاضی پایه (سال چهارم)	محمد بحیرایی، لیلا حاجی علیا، کورش داودی، امیر زراندوز، حمیدرضا سجودی، فاطمه فهیمیان
ریاضی پایه (سال چهارم) – آزمون شاهد (گواه)	برگزیده از سؤالات کتاب آبی
ادبیات فارسی سال چهارم	مریم بوستان، محمد مهدی رفیعی، سیدجمال طباطبایی نژاد، عارفه سادات طباطبایی نژاد، اصلان قزللو، مرتضی کلاشلو، حمید محدثی
ادبیات فارسی سال چهارم – آزمون شاهد (گواه)	برگزیده از سؤالات کتاب آبی
عربی سال چهارم	درویشعلی ابراهیمی، محمدتقی باباییان، محمدعلی مرتضوی، اسماعیل یونس پور
عربی سال چهارم – آزمون شاهد (گواه)	برگزیده از سؤالات کتاب آبی
تاریخ شناسی	علی محمد کریمی، آذر محمودی، آرمین معمار، آزاده میرزایی، میلاد هوشیار، بهروز یحیی
جغرافیای سال چهارم	سیدعلیرضا احمدی، فؤاد باغستانی، مریم بوستان، سیدمجتبی جواد، مهسا عفتی، محمد غنیمتی، آذر محمودی، آزاده میرزایی، میلاد هوشیار
علوم اجتماعی	آزیتا بیدقی، الهه خضری، اعظم رجبی، ارغوان عبدالملکی، آذر محمودی
فلسفه سال چهارم	سیدعلی رضا احمدی، موسی اکبری، فرحناز خان محمدی، فاطمه شهیمیری، عاطفه ربابه صالحی، فرهاد علی نژاد، حمید محدثی، ندا یاری

گزینشگران و ویراستاران

نام درس	گزینشگر	مسئول درس	ویراستاران علمی
ریاضی پایه (سال چهارم)	محمد بحیرایی	محمد بحیرایی	مهدی ملارمضانی، مهسا عفتی، فاطمه فهیمیان
ریاضی پایه (سال چهارم) – آزمون شاهد (گواه)	محمد بحیرایی	محمد بحیرایی	مهدی ملارمضانی، مهسا عفتی، فاطمه فهیمیان
ادبیات فارسی سال چهارم	نسرین حق پرست	نسرین حق پرست	حمید محدثی، محمد غنیمتی
ادبیات فارسی سال چهارم – آزمون شاهد (گواه)	نسرین حق پرست	نسرین حق پرست	حمید محدثی، محمد غنیمتی
عربی سال چهارم	سیدمحمدعلی مرتضوی	سیدمحمدعلی مرتضوی	درویشعلی ابراهیمی، محمدصادق محسنی
عربی سال چهارم – آزمون شاهد (گواه)	سیدمحمدعلی مرتضوی	سیدمحمدعلی مرتضوی	درویشعلی ابراهیمی، محمدصادق محسنی
تاریخ شناسی	میلاد هوشیار	میلاد هوشیار	مریم بوستان، زهرا دامیار
جغرافیای سال چهارم	فؤاد باغستانی	فؤاد باغستانی	مریم بوستان، زهرا دامیار
علوم اجتماعی	ارغوان عبدالملکی	ارغوان عبدالملکی	آزیتا بیدقی، الهه خضری، محمدصادق محسنی
فلسفه سال چهارم	موسی اکبری	موسی اکبری	الهه خضری، فرهاد علی نژاد، حمید محدثی

گروه فنی و تولید

مدیر گروه	سارا شریفی
مسئول دفترچه	زهرا دامیار
گروه مستندسازی	مدیر: مریم صالحی، مسئول دفترچه: زهره قموشی
حروف چین و صفحه آراء	لیلا عظیمی
ناظر چاپ	رضا سعدآبادی

ریاضی پایه (سال چهارم)

۶۱-

(عمیدرضا سپوردی)

به کمک استدلال استنتاجی می توان ثابت نمود:

$$\overline{ab} + \overline{ba} = (10a + b) + (10b + a) = 11a + 11b = 11(\underbrace{a+b}_k)$$

که حاصل عبارت مضرب ۱۱ است.

(ریاضی پایه، استدلال ریاضی، صفحه های ۱۲ تا ۱۴)

۶۲-

(عمیدرضا سپوردی)

الف) تعریف دنباله ی فیبوناتچی است که صحیح بوده و مثال نقض ندارد. (دنباله ی فیبوناتچی یک دنباله ی عددی است که دو جمله ی اول آن ۱ و هر جمله ی پس از آن ها مجموع دو جمله ی قبل است.)

ب) عدد ۱۲ مثال نقض است، زیرا بر ۲ و ۴ بخش پذیر بوده ولی بر ۸ بخش پذیر نمی باشد.

ج) عدد $\frac{1}{p}$ مثال نقض است، زیرا مربع هر عدد بین صفر و یک همواره از خود آن عدد کوچک تر است.

د) $n = 3$ مثال نقض است، زیرا حاصل $4^n + 1$ به ازای آن برابر با ۶۵ می باشد که عددی اول نیست.

بنابراین سه مورد از گزاره های داده شده مثال نقض دارند.

(ریاضی پایه، استدلال ریاضی، صفحه های ۱۵ تا ۱۷)

۶۳-

(امیر زراندوز)

$$a_n = a_1 + (n-1)d \xrightarrow{a_n=208, a_1=8, n=5} 208 = 8 + 4d \\ \Rightarrow 4d = 200 \Rightarrow d = \frac{200}{4} = 50$$

$$8, 58, 108, 158, 208$$

$$\text{مجموع سه عدد وسط} = 58 + 108 + 158 = 324$$

(ریاضی پایه، دنباله های اعداد، صفحه های ۲۵ تا ۳۱)

۶۴-

(کوروش داوردی)

در دنباله ی هندسی برای سه جمله ی متوالی a, b, c داریم:

$$b^2 = a \times c$$

$$\left(\frac{x}{y}\right)^2 = (2\sqrt{2} + \sqrt{3})(2\sqrt{2} - \sqrt{3})$$

$$\frac{x^2}{y^2} = 8 - 3 \Rightarrow \frac{x^2}{y^2} = \frac{5}{1} \Rightarrow x^2 = 5y^2$$

$$\Rightarrow x = \pm\sqrt{20} = \pm\sqrt{4 \times 5} \Rightarrow x = \pm 2\sqrt{5}$$

(ریاضی پایه، دنباله های اعداد، صفحه های ۳۱ تا ۳۶)

۶۵-

(فاطمه فویمیان)

$$r = \frac{a_2}{a_1} = \frac{1/5}{3} = \frac{10}{3} = \frac{15}{30} = \frac{1}{2}$$

$$\lim_{n \rightarrow \infty} S_n = \frac{a_1}{1-r} = \frac{3}{1-\frac{1}{2}} = \frac{3}{\frac{1}{2}} = 6$$

(ریاضی پایه، دنباله های اعداد، صفحه های ۳۱ تا ۳۵)

۶۶-

(عمیدرضا سپوردی)

$$a_n = \frac{n(n+1)}{2} \text{ : جمله ی عمومی دنباله ی مثلثی}$$

$$\Rightarrow a_{20} - a_{13} = \frac{20(20+1)}{2} - \frac{13(13+1)}{2}$$

$$= 210 - 91 = 119$$

دنباله ی فیبوناتچی: ۱, ۱, ۲, ۳, ۵, ۸, ۱۳, ۲۱, ۳۴, ۵۵

$\Rightarrow$ جمله ی دهم دنباله ی فیبوناتچی = ۵۵

$$\Rightarrow 119 - 55 = 64$$

(ریاضی پایه، دنباله های اعداد، صفحه های ۳۸ تا ۵۲)

۶۷-

(لیلا شاهی علیا)

$$\log_3(2x+3) = 2 \Rightarrow 2x+3 = 3^2$$

$$\Rightarrow 2x = 9 - 3 \Rightarrow 2x = 6 \Rightarrow x = 3$$

$$\log_5(x+2) \xrightarrow{x=3} \log_5(3+2) = \log_5 5 = 1$$

(ریاضی پایه، لگاریتم، صفحه های ۶۱ تا ۶۴)

۶۸-

(کوروش داوردی)

$$\log 2 = a \Rightarrow 10^a = 2, \log 3 = b \Rightarrow 10^b = 3$$

$$10^{2a+b} = (10^a)^2 \times 10^b = 2^2 \times 3 = 12$$

(ریاضی پایه، لگاریتم، صفحه های ۶۴ تا ۷۴)

۶۹-

(لیلا شاهی علیا)

با جایگذاری نقطه های (۳, ۱) و (۹, ۲) در ضابطه ی تابع داریم:

$$\xrightarrow{x=3, y=1} \log_a^3 = 1 \Rightarrow a = 3$$

$$\xrightarrow{x=9, y=2} \log_a^9 = 2 \Rightarrow 9 = a^2 \Rightarrow a = 3$$

(ریاضی پایه، لگاریتم، صفحه های ۶۱ تا ۶۷)

۷۰-

(محمدرضا پیرایی)

$$10^4 = 10000 \Rightarrow \log 10000 = 4$$

$$10^{-2} = 0.01 \Rightarrow \log 0.01 = -2$$

$$\frac{2}{5 \times 4} = \frac{1}{10} = 10^{-1} \Rightarrow \log \frac{2}{5 \times 4} = -1$$

$$\Rightarrow A = 4 - 2 - 1 = 1$$

(ریاضی پایه، لگاریتم، صفحه های ۶۴ تا ۷۴)

۷۱-

(کنکور سراسری ۹۱)

استدلال استقرایی، روش نتیجه‌گیری کلی بر مبنای مجموعه‌ی محدودی از مشاهدات است. (ریاضی پایه، استدلال ریاضی، صفحه‌های ۴ تا ۷)

۷۲-

(کنکور سراسری ۷۵)

عدد ۲۲۵ هم بر ۳ و هم بر ۵ بخش‌پذیر است، اما رقم سمت راست آن صفر نیست. (ریاضی پایه، استدلال ریاضی، صفحه‌های ۱۵ تا ۱۷)

۷۳-

(کنکور سراسری ۹۳)

$$S_n = \frac{n}{2} [2a_1 + (n-1)d] \xrightarrow{S_6=60} \frac{1}{2} [2a_1 + 5d] = \frac{12}{2}$$

$$\Rightarrow \frac{1}{2} \times 2a_1 + \frac{1}{2} \times 5d = 12$$

$$\Rightarrow a_1 + 2.5d = 12 \quad (I)$$

$$a_4 + a_5 = 3(a_1 + a_2 + a_3)$$

$$\Rightarrow (a_1 + 3d) + (a_1 + 4d) = 3(a_1 + a_1 + d + a_1 + 2d)$$

$$\Rightarrow 2a_1 + 7d = 9a_1 + 9d$$

$$\Rightarrow 7d - 9d = 9a_1 - 2a_1 \Rightarrow 7a_1 = -2d \Rightarrow a_1 = \frac{-2}{7}d \quad (II)$$

مقدار به‌دست آمده برای a_1 در رابطه‌ی (II) را در رابطه‌ی (I) جایگذاری می‌کنیم.

$$a_1 + 2.5d = 12 \xrightarrow{a_1 = \frac{-2}{7}d} \frac{-2}{7}d + 2.5d = 12 \Rightarrow \frac{-2d + 12.5d}{7} = 12$$

$$\Rightarrow \frac{10.5d}{7} = 12 \Rightarrow d = 7 \times 1 = 7$$

(ریاضی پایه، دنباله‌های اعداد، صفحه‌های ۲۵ تا ۳۱)

۷۴-

(کنکور سراسری ۹۴)

$$a_4 = 8a_1 \Rightarrow a_1 r^3 = 8a_1 \Rightarrow r^3 = 8 \Rightarrow r = 2$$

$$a_6 = 24 \Rightarrow a_1 r^5 = 24 \Rightarrow a_1 (2)^5 = 24 \Rightarrow a_1 = \frac{24}{32} = \frac{3}{4}$$

$$S_n = \frac{a_1(r^n - 1)}{r - 1} \Rightarrow S_6 = \frac{\frac{3}{4}(2^6 - 1)}{2 - 1} = \frac{\frac{3}{4}(64 - 1)}{1} = \frac{3}{4} \times 63$$

$$= \frac{189}{4} = 47.25$$

(ریاضی پایه، دنباله‌های اعداد، صفحه‌های ۳۱ تا ۳۸)

۷۵-

(کنکور سراسری ۹۰)

$$8, 6, \frac{9}{2}, \dots \Rightarrow r = \frac{6}{8} = \frac{3}{4} \text{ و } a_1 = 8$$

$$\Rightarrow \lim_{n \rightarrow \infty} S_n = \frac{a_1}{1 - r} = \frac{8}{1 - \frac{3}{4}} = \frac{8}{\frac{1}{4}} = 32$$

(ریاضی پایه، دنباله‌های اعداد، صفحه‌های ۳۸ تا ۴۵)

۷۶-

(کنکور سراسری ۸۸)

...، ۱۳، ۸، ۵، ۲، ۱: تعداد صفرهای توپر
...، ۱۲، ۸، ۴، ۲، ۰: تعداد صفرهای توخالی

...، ۲۵، ۱۶، ۹، ۴، ۱: مجموع

مجموع این آرایه‌ها (صفرهای توپر و توخالی هر شکل) به صورت یک آرایه‌ی مربعی است که در جملات زوج تعداد صفرهای توپر و توخالی برابر و در جملات فرد تعداد صفرهای توپر یکی بیش‌تر است.

در نتیجه در جمله‌ی یازدهم تعداد صفرها برابر است با $121 = 11^2$ و تعداد صفرهای توپر یکی بیش‌تر از تعداد صفرهای توخالی است، پس تعداد صفرهای توخالی جمله‌ی یازدهم ۶۰ و تعداد صفرهای توپر آن ۶۱ می‌باشد. (ریاضی پایه، دنباله‌های اعداد، صفحه‌های ۴۶ و ۴۷)

۷۷-

(کنکور سراسری ۷۲)

با توجه به تعریف لگاریتم داریم: $4 = \sqrt{x} \Rightarrow 4 = x^{\frac{1}{2}} \Rightarrow \log_x 4 = \frac{1}{2} \Rightarrow 4 = x^{\frac{1}{2}}$
اکنون می‌توانیم طرفین تساوی را به توان ۲ برسانیم.

$$\Rightarrow 4^2 = (\sqrt{x})^2 \Rightarrow x = 16$$

(ریاضی پایه، لگاریتم، صفحه‌های ۶۱ تا ۶۳)

۷۸-

(کنکور آزاد ۷۵)

چون حاصل $\log_{0.00506} 10$ در مبنای ۱۰ می‌خواهیم، می‌بایستی بررسی کنیم 0.00506 بین کدام توان‌های ۱۰ قرار دارد. سپس از طرفین نامساوی لگاریتم در مبنای ۱۰ می‌گیریم:

$$0.001 < 0.00506 < 0.01$$

$$\log_{0.001} < \log_{0.00506} < \log_{0.01}$$

$$\Rightarrow \log_{10}^{-3} < \log_{0.00506} < \log_{10}^{-2}$$

$$\Rightarrow -3 \log_{10} < \log_{0.00506} < -2 \log_{10}$$

$$\Rightarrow -3 < \log_{0.00506} < -2$$

(ریاضی پایه، لگاریتم، صفحه‌های ۶۳ تا ۷۴)

۷۹-

(کنکور سراسری ۷۴)

چون $\log_2 N$ را می‌خواهیم حساب کنیم، ابتدا پیدا می‌کنیم N بین کدامیک از توان‌های ۲ قرار دارد سپس از طرفین نامساوی، لگاریتم در مبنای ۲ می‌گیریم. با توجه به این که $60 < N < 127$ می‌باشد، می‌توان گفت که $64 < N < 128$ نیز قرار دارد، بنابراین:

$$16 < N < 64 \Rightarrow 2^4 < N < 2^6$$

$$\log_2^{2^4} < \log_2 N < \log_2^{2^6} \Rightarrow 4 < \log_2 N < 6$$

(ریاضی پایه، لگاریتم، صفحه‌های ۶۱ تا ۷۴)

۸۰-

(کتاب آبی)

$$8000 \times 0.002 = 8 \times 10^3 \times 2 \times 10^{-3} = 16 \times 10^0 = 16$$

$$= 16 \times 10^0 = 16 = 1/6 \times 10$$

دقت شود که ۱۶ نماد علمی نیست و باید آن را به صورت $1/6 \times 10$ به فرم نماد علمی درآورد.

(ریاضی پایه، لگاریتم، صفحه‌های ۶۳ تا ۷۴)

ادبیات فارسی سال چهارم

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه‌ی «۱»: وزن بیت مفتعلن مفاعیلن مفتعلن مفاعیلن است.

دی	بـ	نـ	وا	خت	یا	ر	من
دا	د	ز	خیـ	ش	چا	شـ	نی
-	U	U	-	U	-	U	-
بند	د	ی	غم	ر	سی	دِ	را
-	U	U	-	U	-	U	-
جا	ن	سـ	تم	ک	شید	دِ	را

گزینه‌ی «۳»: مفعول مفاعیلن فعولن است.

گر	دل	د	هی	ای	پـ	سر	پـ	دین	پند
از	پن	دِ	پـ	ذر	شـ	وی	بـ	رو	مند
-	-	U	U	-	U	-	U	-	-

گزینه‌ی «۴»: مفعول فاعلات مفاعیل فاعلن است.

ء	جا	ک	او	ست	کی	ست
یا	عر	ض	دا	رَ	دین	سُ
-	-	U	-	U	-	U
کِ	پی	غا	م	مَن	بَ	رَد
خ	نا	ن	مُ	بَت	ت	رم
-	-	-	-	U	-	U

(ادبیات فارسی سال چهارم، عروض، صفحه‌ی ۴۳)

۸۵-

(عارف سادات طباطبایی نژاد)

بیت گزینه‌ی «۲» در وزن «فعلاتن مفاعیلن فععلن» و بحر «خفیف مسدس مخبون محذوف» سروده شده است.

(ادبیات فارسی سال چهارم، عروض، صفحه‌ی ۵۵)

۸۶-

(عارف سادات طباطبایی نژاد)

وزن بیت سؤال و بیت گزینه‌ی «۴»، «فعلاتن مفاعیلن فععلن» است.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه‌ی «۱»: فعلاتن فعلاتن فعلاتن فععلن

گزینه‌ی «۲»: مفعول مفاعیلن مفاعیلن

گزینه‌ی «۳»: فعولن فعولن فعولن فعولن

(ادبیات فارسی سال چهارم، عروض، صفحه‌ی ۵۵)

۸۷-

(همید مهرنی)

بیت گزینه‌ی «۳» کثرت لغات و ترکیبات عربی و رواج حسن دینی در این بیت دیده می‌شود.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه‌ی «۱»: کاربرد کلمات مهجور ← ستبرق، قصب / وصف طبیعت

گزینه‌ی «۲»: کهنه و مهجور بودن ← نابستی، آفتابستی / کمی لغات عربی و بیگانه

گزینه‌ی «۴»: استفاده از تشبیهات حسی / کمی لغات عربی و بیگانه

/ معشوق زمینی و توصیفات طبیعی، ساده، محسوس و عینی

(ادبیات فارسی سال چهارم، سبک‌شناسی، صفحه‌های ۶۷ و ۶۸)

۸۱-

(همید مهرنی)

در بیت گزینه‌ی «۴» کلمات آلوده و بدر نمی‌توانند قافیه شوند؛ چون در حروف اصلی اشتراک ندارند.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه‌ی «۱»: (اوی و بگوی) ← و + ی

گزینه‌ی «۲»: (مشکل‌ها و دل‌ها) ← ل + ها

گزینه‌ی «۳»: (نوبهاران و یاران) ← ار + ان

(ادبیات فارسی سال چهارم، قافیه، صفحه‌های ۸ تا ۱۲)

۸۲-

(مریم بوستان)

وزن ذکر شده در بیت گزینه‌ی «۱» درست و وزن سایر گزینه‌ها نادرست می‌باشد.

تشریح گزینه‌های دیگر:

وزن گزینه‌ی «۲»: مفاعیلن فعلاتن مفاعیلن فععلن

وزن گزینه‌ی «۳»: مفتعلن مفاعیلن مفتعلن مفاعیلن

وزن گزینه‌ی «۴»: مفعول مفاعیلن فعولن

(ادبیات فارسی سال چهارم، عروض، صفحه‌های ۳۱ تا ۳۳)

۸۳-

(مهمربری رفیعی)

بیت گزینه «۳» هم اختیار وزنی و هم اختیار زبانی دارد.

اختیار وزنی آوردن فاعلاتن به جای فعلاتن در رکن اول مصراع اول / ابدال هجای ماقبل آخر هر دو مصراع / اختیار وزنی بلند بودن هجای آخر مصراع اول / اختیار زبانی حذف همزه در مصراع دوم

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه‌ی «۱»: تنها اختیار زبانی حذف همزه دو بار استفاده شده است.

گزینه‌ی «۲»: اختیارات زبانی حذف همزه سه بار و تغییر کمیت مصوت در مصراع اول هستند.

گزینه‌ی «۴»: ابدال در هجای ماقبل آخر هر دو مصراع که اختیار وزنی است.

(ادبیات فارسی سال چهارم، عروض، صفحه‌های ۳۳ تا ۳۸ و ۴۰ تا ۴۳)

۸۴-

(مرتضی کلاشلو)

غم	ب	سـ	را	پر	دِ	شد
U	U	U	-	-	U	-
گـ	رفـ	ت	در	جا	ن	ما
ء	تـ	شـ	پر	ور	دِ	شد
-	U	U	-	-	U	-
نو	بـ	تـ	دیبـ	دا	ر	خاست

در رکن ابتدای مصراع دوم مفاعیلن به جای مفتعلن آمده که اختیار قلب است.

۸۸-

(اصلان قزللو)

نشانه‌های ابر در بیت صورت سؤال و بیت گزینه‌ی «۳» یکی است. در سؤال، ابر قیرگون است. در گزینه‌ی «۳» هم «زاغ رنگ و ماغ پیکر» است. «ماغ» نوعی مرغابی سیاه است. همین سیاه رنگ بودن ابر، نشانه‌ی قرابت است.

(ادبیات فارسی سال چهارم، سبک‌شناسی، صفحه‌ی ۷۰)

۸۹-

(مرتضی کلاشلو)

مفهوم بیت صورت سؤال و بیت گزینه‌ی «۱»، پذیرفتن نصیحت خردمندان است. مفهوم ابیات سایر گزینه‌ها به ترتیب «شرط ماندگاری نام، تربیت و خردمندی فرزند است»، «نکوهش عاقلان» و «دل نیستن به دنیا» است.

(ادبیات فارسی سال چهارم، سبک‌شناسی، صفحه‌ی ۸۷)

۹۰-

(سیریمال طباطبایی نژاد)

در بیت گزینه‌ی «۴» شاعر زندگان را غافل می‌داند و اشاره به مرگ همه‌ی انسان‌ها دارد اما در ابیات گزینه‌های دیگر به مرگ شاهان و قدرتمندان اشاره شده است.

(ادبیات فارسی سال چهارم، سبک‌شناسی، صفحه‌ی ۹۲)

۹۱-

(کنکور سراسری ۹۴)

در بیت گزینه‌ی «۲»، «کنید» ردیف است و «وا» و «دریا» تنها قافیه‌ی بیت به شمار می‌روند.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه‌ی «۱»: قافیه‌ی اصلی: نوشیدن و غلتیدن / قافیه‌ی دوم: شراب و آب

گزینه‌ی «۳»: قافیه‌ی اصلی: کشید و ندید / قافیه‌ی دوم: زیبا و را

گزینه‌ی «۴»: قافیه‌ی اصلی: بود و می‌رود / قافیه‌ی دوم: جویا و آن‌جا

(ادبیات فارسی سال چهارم، قافیه، صفحه‌ی ۱۱)

۹۲-

(کنکور سراسری ۹۳، با تغییر)

وزن بیت گزینه‌ی «۱»، «مفاعیلن فعلاتن مفاعیلن فعّلن» است.

ه	زا	ر	عق	ل	ء	دب	دا
ک	نو	ک	مس	ت	خ	را	بم
U	-	U	-	U	U	-	-

ش	تم	م	نی	خا	ج
ص	لا	ح	بی	ء	د
U	-	U	-	U	U

(ادبیات فارسی سال چهارم، عروض، صفحه‌ی ۵۳)

۹۳-

(کنکور سراسری ۹۵)

زا	چش	م پ	رز	خ	ما	ر	سر	مست
-	-	UU	-	U	-	U	-	-
پر	خو	دا	رم	ذ	دی	د	پی	وست

(ادبیات فارسی سال چهارم، عروض، صفحه‌های ۴۱ تا ۴۳)

۹۴-

(کنکور سراسری ۸۸)

ء	ک	بر	مر	ک	ب	تا	زن
-	U	-	-	U	U	-	-
ک	خ	ر	خا	ر	ک	ش	مس
U	U	-	-	U	U	-	-

د	س	وا	ری	هش	دار
U	U	-	-	-	-
کی	در	آ	ب	گ	لست
-	-	-	U	U	-

اختیارات وزنی عبارت‌اند از:

(۱) آوردن فاعلاتن به جای فعلاتن در رکن اول مصراع اول

(۲) بلند بودن هجای پایانی مصراع (در هر دو مصراع)

(۳) آوردن یک هجای بلند به جای دو هجای کوتاه (رکن آخر مصراع اول و رکن سوم مصراع دوم)

اختیارات رباعی عبارت‌اند از:

(۱) بلند تلفظ کردن مصوّت کوتاه (رکن‌های اول و دوم مصراع دوم)

(۲) حذف همزه (هجای آخر مصراع دوم)

(ادبیات فارسی سال چهارم، عروض، صفحه‌های ۳۴ تا ۳۳)

۹۵-

(فارج از کشور ۹۵، با تغییر)

مجثث مثنی‌مخبون نام وزن «مفاعیلن فعلاتن مفاعیلن فعلاتن» است. مصراع گزینه‌ی «۲» در این وزن سروده شده است.

(ادبیات فارسی سال چهارم، عروض، صفحه‌ی ۵۴)

۹۶-

(فارج از کشور ۹۴)

بیت گزینه‌ی «۴» بر وزن مفعول مفاعیلن / مفعول مفاعیلن سروده شده است.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه‌ی «۱»: مفاعیلن فعلاتن مفاعیلن فعّلن

گزینه‌ی «۲»: مفعول فاعلاتن مفاعیلن فاعّلن

گزینه‌ی «۳»: مستفعّلن مستفعّلن مستفعّلن مستفعّلن

(ادبیات فارسی سال چهارم، عروض، صفحه‌های ۵۸ و ۵۹)

۹۷-

(فارج از کشور ۹۵)
ابیات گزینه‌های «۱»، «۲» و «۳» همگی به حتمیت مرگ اشاره دارند اما بیت گزینه‌ی «۴» مفهومی متفاوت دارد.
(ادبیات فارسی سال چهارم، سبک‌شناسی، صفحه‌ی ۷۷)

۹۸-

(کنکور سراسری ۹۳)
مفهوم عبارت صورت سؤال و بیت گزینه‌ی «۳»: در جهان خلقت و در آفرینش کیهان، هیچ خطایی صورت نگرفته است و همه چیز در کمال بی‌نقصی آفریده شده است.
تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه‌ی «۱»: تو (انسان)، اندازه‌ی دو جهان، قرب و منزلت داری، ولی خود را گرمی نمی‌داری، سروری و سرداری جهان از آن توست.
گزینه‌ی «۲»: در عالم عشق، همه برابرند.
گزینه‌ی «۴»: من پایبند جسم و تن شده‌ام درحالی که همراه کاروان جان هستم.
(ادبیات فارسی سال چهارم، سبک‌شناسی، صفحه‌ی ۸۸)

۹۹-

(کنکور سراسری ۸۹)
بیت صورت سؤال و بیت گزینه‌ی «۳»، به ناپایداری مقام و ثروت دنیا و مرگ قطعی پادشاهان و بزرگان جهان فانی دلالت دارند. در ابیات گزینه‌های دیگر به ترک دل‌بستگی‌های این دنیای زودگذر تأکید شده است.
(ادبیات فارسی سال چهارم، سبک‌شناسی، صفحه‌های ۹۰ تا ۹۲)

۱۰۰-

(کنکور سراسری ۸۴)
در بیت صورت سؤال و بیت گزینه‌ی «۳»، آتش از آب شعله‌ور می‌شود.
(ادبیات فارسی سال چهارم، سبک‌شناسی، صفحه‌ی ۹۱)

عربی سال چهارم

۱۰۱-

(سیرمهمعلی مرتضوی)
«لا تَخْشَوْا» نترسید / «مَهْمَا» هرچه / «كَثُرَ» زیاد شود / «بِتَضَاءِ» کوچک می‌شود / «أَمَامَ إِرَادَةِ الْإِنْسَانِ» مقابل اراده‌ی انسان
(عربی سال چهارم، ترجمه، ترکیبی)

۱۰۲-

(درویشعلی ابراهیمی)
«مَنْ» کیست / «أَغْزَرَ الرِّجَالَ عَقْلًا» داناترین مردان / «أَغْزَرَ» بیش‌ترین، پرتربین / «الرَّجُلُ الَّذِي» مردی است که / «يَلْقَى» روبه‌رو می‌شود / «بُصْغَى» گوش می‌دهد، گوش می‌کند / «حَدِيثَ» گفتار، سخن / «تُحَدِّثُ» حرف می‌زنی، سخن می‌گویی / «مَتَأَمَّلًا» با اندیشه، با درنگ، به دقت
(عربی سال چهارم، ترجمه، صفحه‌ی ۱۰)

۱۰۳-

(اسماعیل یونس پور)
«دانش‌آموزان تلاشگر»: التَّلَامِيذُ الْمُجْدُونَ (الطَّلَابُ الْمُجْتَهِدُونَ) / «تنبلی نخواهند کرد»: لَنْ يَتَكَاسَلُوا (لَنْ يَكْسِلُوا) / «برای رسیدن به»: لِلْوُصُولِ إِلَى / «اهداف بلند»: الْأَهْدَافُ الْعَالِيَةُ / «تلاش می‌کنند»: يَجْتَهِدُونَ (يَحَاوِلُونَ) / «برای دستیابی به»: لِلْحَصُولِ عَلَى
(عربی سال چهارم، تعریب، ترکیبی)

۱۰۴-

(درویشعلی ابراهیمی)
«أَكْثَرُ» اسم مؤخر کان و مرفوع است، نه منصوب.
(عربی سال چهارم، اعراب‌گزاری، صفحه‌ی ۵)

۱۰۵-

(سیرمهمعلی مرتضوی)
تشریح گزینه‌های دیگر:
گزینه‌ی «۲»: «مَبْنِي لِلْمَجْهُولِ - نَائِبُ فاعله...» نادرست است.
گزینه‌ی «۳»: «مَشْتَق...» نادرست است.
گزینه‌ی «۴»: «مَنْ مصدر تَخْلِيصٍ» نادرست است.
(عربی سال چهارم، تحلیل صرفی و نحوی، ترکیبی)

۱۰۶-

(درویشعلی ابراهیمی)
کلمه‌ی «الْقَطْطُ: جمع القِطَّة: گربه» مؤنث حقیقی است و میان فعل و فاعل، فاصله‌ای نیفتاده است، لذا مؤنث آوردن فعل، واجب است.
در سایر گزینه‌ها: «إِحْتَرَمَ، يُجْنَى، انْكَدَرَ، انْشَقَّ، اقْتَرَبَ» هم جایز است.
(عربی سال چهارم، قواعد اسم، صفحه‌ی ۶)

۱۰۷-

(درویشعلی ابراهیمی)
«مُبَالِغَةً» اسم فاعل، «أَشَدَّ» اسم تفضیل، «مَصْدَرٌ» اسم مکان و «مُجَرَّدٌ» اسم مفعول مزید است.
تشریح گزینه‌های دیگر:
گزینه‌ی «۱»: «صِغَر - أَدَب» جامد است.
گزینه‌ی «۲»: «تَفْرِيق - تَوَاضَع» جامد است.
گزینه‌ی «۳»: «زُهْبَةٌ» جامد است.
(عربی سال چهارم، قواعد اسم، صفحه‌ی ۱۱)

۱۰۸-

(مهمد تقی باباییان)
در گزینه‌ی پاسخ، ۴ نوع معرفه‌ی متفاوت (اسم اشاره، معرفه بآل، موصول، ضمیر) وجود دارد.
تشریح گزینه‌های دیگر:
گزینه‌ی «۱»: ۳ نوع معرفه‌ی متفاوت (ضمیر، معرفه بآل، موصول) وجود دارد.
گزینه‌ی «۲»: ۳ نوع معرفه‌ی متفاوت (معرفه بآل، معرفه به اضافه، ضمیر) وجود دارد.
گزینه‌ی «۳»: ۳ نوع معرفه‌ی متفاوت (اسم علم، معرفه بآل، موصول) وجود دارد.
(عربی سال چهارم، قواعد اسم، صفحه‌ی ۱۷)

۱۰۹-

(سیرمهمعلی مرتضوی)
«ساکنی» در اصل «ساکنین» بوده که به خاطر مضاف شدن، نون آن حذف شده است، بنابراین علامت اعراب آن، فرعی است. اما در سایر گزینه‌ها: «أَطْفَال، مَعْلَم، آمَال» مضاف به ضمیر یاء و دارای اعراب تقدیری اند.
(عربی سال چهارم، انواع اعراب، صفحه‌های ۲۷ و ۲۸)

۱۱۰-

(درویشعلی ابراهیمی)
هرگاه جواب شرط به‌صورت: (۱) جمله‌ی اسمیه، (۲) فعل امر، (۳) فعل نهی باشد، باید بر سر آن فاء جواب قرار بدهیم، «عَامِلٌ» فعل امر و جواب شرط است، پس نیاز به فاء جواب دارد.
در گزینه‌ی «۱»، فعل شرط وجود ندارد و در دو گزینه‌ی دیگر هم جواب شرط به‌صورت فعل مضارع است.
(عربی سال چهارم، انواع اعراب، صفحه‌ی ۳۶)

۱۱۱-

(فارح از کشور ۹۴)
«قد علمتني»: به من آموخته است / «الابتعاد عن الآخرين»: دوری جستن از دیگران / «تقترب»: نزدیک شوند / «بعضها من بعض»: به یکدیگر (عربی سال چهارم، ترجمه، ترکیبی)

۱۱۲-

(کنکور سراسری ۹۴)
تشریح گزینه‌های دیگر:
گزینه‌ی «۱»: «... خطری بزرگ است». صحیح است.
گزینه‌ی «۳»: «... افتاد از دوراندیشی دور شده است». صحیح است.
گزینه‌ی «۴»: «خواهد شد» نادرست است.
(عربی سال چهارم، ترجمه، ترکیبی)

۱۱۳-

(فارح از کشور ۹۲)
عطا کرده است: «قد أعطی» / دو بال قیمتی: «جناحین ثمینین» / آسان می‌کند: (برای مثنای مذکر غایب) «یریحان»
(عربی سال چهارم، تعریب، ترکیبی)

۱۱۴-

(فارح از کشور ۹۱)
حرکت‌گذاری درست همه‌ی عبارت چنین است:
«كُنْتُ أَنْظُرَ إِلَى مَعَالِمِ أَثَرِيَّةٍ وَ هِيَ مِنْ أَفْضَلِ الْمَعَالِمِ الْأَثَرِيَّةِ فِي الْعَالَمِ.»
«كُنْتُ»: من الأفعال الناقصة، ماضٍ للمتكلم وحده / «أَنْظُرُ»: فعل مضارع، للمتكلم وحده / «مَعَالِمِ»: مجرور بحرف الجرّ بالإعراب الفرعي بالفتحة، جمع التّكسير، ممنوع من الصرف / «أَثَرِيَّةٍ»: نعت لـ«مَعَالِمِ» و مجرور بالتبعية / «أَفْضَلِ»: مجرور بحرف الجرّ بالإعراب الأصلي (غيرمنصرف است، ولی چون مضاف واقع شده می‌تواند حرکت کسره را بپذیرد.) / «الْمَعَالِمِ»: مضاف‌إلیه و مجرور بالإعراب الأصلي / «الْعَالَمِ»: مجرور بحرف الجرّ
(عربی سال چهارم، اعراب‌گذاری، ترکیبی)

۱۱۵-

(کنکور سراسری ۹۱)
تشریح گزینه‌های دیگر:
گزینه‌ی «۱»: «اسم مصغر - منادای مضاف»، درست است. (اسم منسوب نیست).
گزینه‌ی «۳»: «مبنی للمجهول - فعل منصوب بحرف (لن)»، درست است.
گزینه‌ی «۴»: «باب افعال - صحيح و مهموز»، درست است.
(عربی سال چهارم، تحلیل صرفی و نحوی، ترکیبی)

۱۱۶-

(فارح از کشور ۹۲)
صله‌ی موصول همواره شامل ضمیر غایبی است که در جنس و عدد با موصول مطابقت دارد، این ضمیر، «عائد صله» نامیده می‌شود و می‌تواند در جمله وجود داشته باشد (مذکور) و یا از جمله حذف شده باشد (محذوف). در گزینه‌ی سوم، عائد برای موصول «ما» ذکر نشده است.
تشریح گزینه‌های دیگر:
گزینه‌ی «۱»: ضمیر «نون» در فعل «شارکن» عائد صله است.
گزینه‌ی «۲»: ضمیر «ه» در «قلته» عائد صله است.
گزینه‌ی «۴»: ضمیر مستتر «هو» در «سبق» عائد صله است.
(عربی سال چهارم، قواعد اسم، صفحه‌ی ۱۷)

۱۱۷-

(کتاب آبی)
در این گزینه، اسم موصول «من» مفعول به و محلاً منصوب است.
تشریح گزینه‌های دیگر:
گزینه‌ی «۱»: اسم موصول «من» مبتدای مؤخر و مرفوع محلاً است.
گزینه‌ی «۳»: اسم موصول «من» مبتدای مؤخر و مرفوع محلاً است.
گزینه‌ی «۴»: اسم موصول «من» خبر و محلاً مرفوع است.
(عربی سال چهارم، قواعد اسم، صفحه‌ی ۱۷)

۱۱۸-

(کتاب آبی)
در این عبارت فقط «أَسْتَضِعُّوا» فعل ماضی و مبنی است، سایر فعل‌ها همگی مضارع و معرب هستند.
توضیح نکته‌ی درسی:
چهارده صیغه‌ی فعل ماضی و امر مخاطب و دو صیغه‌ی جمع مؤنث غایب و مخاطب فعل مضارع، مبنی هستند.
(عربی سال چهارم، انواع اعراب، صفحه‌ی ۲۷)

۱۱۹-

(کتاب آبی)
در این گزینه، هیچ یک از موارد اعراب فرعی، به کار نرفته است:
«الشهداء»: مبتدا و مرفوع با اعراب اصلی / «قنادیل»: خبر و مرفوع با اعراب اصلی / «الأمة»: مضاف‌إلیه و مجرور با اعراب اصلی / «أئمن»: مجرور به حرف جر با اعراب اصلی کسره (غيرمنصرف است اما چون مضاف واقع شده، کسره را می‌پذیرد.) / «عند»: مفعول‌فیه و منصوب با اعراب اصلی
تشریح گزینه‌های دیگر:
گزینه‌ی «۱»: «فرعون»: مضاف‌إلیه و مجرور با اعراب فرعی فتحه است. (اسم غیرمنصرف)
گزینه‌ی «۲»: «بنی» در اصل «بنین + ی» بوده که در اثر اضافه، نون آن حذف شده است و «بنی» منصوب به اعراب فرعی با «ياء» است. («بنی» معطوف به ضمیر «ی» در «اجنبی» (یعنی مفعول‌به) و به تبعیت از آن، منصوب است).
گزینه‌ی «۴»: «مسائل» مجرور به حرف جر با اعراب فرعی فتحه است. (اسم غیرمنصرف)

(عربی سال چهارم، انواع اعراب، صفحه‌ی ۲۸)

۱۲۰-

(کنکور سراسری ۹۶)
«لِمَ» همان «لماذا» به معنای «برای چه» و از اسم‌های پرسشی است و نباید آن را با «لَمْ» مجزوم‌کننده‌ی فعل اشتباه گرفت، بنابراین هیچ تأثیری بر روی فعل پس از خود ندارد و دلیلی ندارد که حرف نون از آخر فعل حذف شود. پس «لا تستمعان» صحیح است.
تشریح گزینه‌های دیگر:
گزینه‌ی «۱»: «تتواضعوا» فعل شرط و مجزوم به حذف نون است.
گزینه‌ی «۲»: «تنجحوا» جواب طلب و مجزوم به حذف نون است.
گزینه‌ی «۴»: «أَنْ يَتَمَتَّنَ» فعل مضارع منصوب است و می‌دانیم که در صیغه‌ی جمع مونث، نون از آخر فعل حذف نمی‌شود.
(عربی سال چهارم، انواع اعراب، صفحه‌های ۳۵ تا ۳۷)

تاریخ‌شناسی

۱۲۱-

(کنکور سراسری ۹۴)

گذشته‌ی طولانی بشر دربردارنده‌ی رخدادهای بسیاری است که هیچ‌کس نتوانسته است تمامی آن‌ها را ببیند. حتی رویدادهای زمان حال را نیز همه نمی‌توانند مشاهده کنند؛ زیرا این رویدادها در سرزمین‌های دور و نزدیک روی می‌دهند و تنها آگاهی‌های اندکی درباره‌ی آن‌ها از طریق وسایل ارتباط جمعی به‌دست می‌آید.

(تاریخ‌شناسی، مقرمات، صفحه‌ی ۴)

۱۲۲-

(بهر روز یغی)

تقویم رسمی ایران هجری شمسی است که در آن اسامی ماه‌ها برگرفته از ماه‌های ایرانی اوستایی است و مبداء این تقویم دارای مبداء دینی است که پاسخ بیان شده در گزینه‌ی صحیح نیز یکی از ویژگی‌های این مبداء را بیان می‌کند.

(تاریخ‌شناسی، مقرمات، صفحه‌های ۱۵ و ۲۳)

۱۲۳-

(میلاد هوشیار)

تصویر صورت سؤال نمونه‌ای از اسطرلاب‌هایی است که در گذشته برای اندازه‌گیری زمان و جهت‌یابی مورد استفاده ستاره‌شناسان و دریانوردان قرار می‌گرفت. با توجه به موارد استفاده‌ی اسطرلاب پاسخ صحیح مبدأ نجومی است.

(تاریخ‌شناسی، مقرمات، صفحه‌ی ۱۶)

۱۲۴-

(میلاد هوشیار)

پیدایش بسیاری از آیین‌ها، رسوم، اعیاد، بنای شهرها، استفاده از ابزارها، فنون و ... در افسانه‌ها بیان شده است. مثل عید نوروز و کشف آتش در حقیقت ریشه و بنیان بسیاری از پدیده‌ها تنها با استفاده از افسانه‌ها قابل شناسایی و مطالعه است.

(تاریخ‌شناسی، منابع اطلاعاتی گذشته‌ها، صفحه‌های ۵۲ و ۵۳)

۱۲۵-

(آرمین معمار)

عنوان پدر تاریخ را به «هرودوت» داده‌اند. آگاهی از شبکه راه‌های زمینی و دریایی از طریق اطلاعات جغرافیایی جهت انجام امور تجاری و اقتصادی و حتی برخی از ضرورت‌های دینی نظیر زیارت اماکن مقدس و علم‌آموزی مورد توجه فرمانروایان کشورها و تجار بوده است.

(تاریخ‌شناسی، مقرمات، صفحه‌های ۳۲ و ۳۳)

۱۲۶-

(علی‌مفهر کرمی)

ایرانیان باستان عقیده داشتند که اولین انسان و نخستین فرمانروای روی زمین شخصی به نام کیومرث بوده و در افسانه‌های سومری آمده است که پهلوانی به نام گیل‌گامش در جست‌وجوی زندگی جاوید به جزیره‌ای به نام دیلمون سفر کرد.

(تاریخ‌شناسی، منابع اطلاعاتی گذشته‌ها، صفحه‌ی ۴۳)

۱۲۷-

(بهر روز یغی)

مشهور است که در ایران پیش از اسلام به ترتیب پنج حکومت بر سر کار آمده‌اند: ۱- ایلام ۲- ماد ۳- هخامنشی ۴- اشکانی ۵- ساسانی که در حد فاصل هخامنشیان و اشکانیان نیز حکومت بیگانه سلوکی حاکم بوده است. این ترتیب برای تاریخ ایران پیش از اسلام، از حدود دویست سال پیش در ایران رایج شده است.

(تاریخ‌شناسی، منابع اطلاعاتی گذشته‌ها، صفحه‌ی ۴۸)

۱۲۸-

(آزاده میرزایی)

در افسانه‌ها و حماسه‌ها امکان جعل، غلتیدن در دامان توهم، آلودگی به خرافات، مواجهه با شرک و کفر، درهم آمیختگی فرهنگ‌ها، فرو رفتن در تعصبات، پیروی از اهداف و اغراض، اغراق‌گویی و قوم‌پرستی همواره وجود دارد.

(تاریخ‌شناسی، منابع اطلاعاتی گذشته‌ها، صفحه‌ی ۵۳)

۱۲۹-

(علی‌مفهر کرمی)

این نظریه که «در مواقعی که حفاری منجر به از بین رفتن آثار می‌شود، بهتر است از انجام آن خودداری شود» منسوب به اسکار منتلیوس، باستان‌شناس سوئدی است.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه‌ی «۱»: هانتینگتن؛ جغرافی‌دان آمریکایی

گزینه‌ی «۳»: روزه‌دیون؛ جغرافی‌دان فرانسوی

گزینه‌ی «۴»: مارتین نیلسون؛ مورخ سوئدی

(تاریخ‌شناسی، منابع اطلاعاتی گذشته‌ها، صفحه‌ی ۶۰)

۱۳۰-

(آذر مموری)

اگر به افسانه‌های ملت‌های دیگر مراجعه کنیم می‌بینیم که همه در اوایل افسانه‌های خویش دارای دوران طلایی بوده‌اند.

در فرهنگ ملت‌ها همواره حماسه بیش از افسانه‌ها مورد توجه قرار گرفته‌اند.

افسانه‌ها سپیده‌دم تاریخ را مه‌آلود کرده‌اند.

در مرحله‌ی دوم (حماسه) ملت‌های بزرگ، وقایع تاریخی تا حدود زیادی دگرگون شده‌اند.

(تاریخ‌شناسی، منابع اطلاعاتی گذشته‌ها، صفحه‌های ۴۷ و ۴۸)

۱۳۱-

(کتاب آبی)

$$\frac{33}{32}(1927-622)=$$

$$\frac{33}{32}(1305)=\frac{33 \times 1305}{32}=\frac{43065}{32}=1345/78 \approx 1346$$

چون رقم اعشاری بیش تر ۵/۰ است بنابراین به حساب می‌آید و باید عدد ۱ را به سال به دست آمده اضافه کنیم.

(تاریخ‌شناسی، مقررات، صفحه‌ی ۲۳)

۱۳۲-

(علی‌مقدم کریمی)

کاوش و حفاری یکی از مراحل حساس و مهم در کار باستان‌شناسی است و در آن دانش و تجربه‌ی باستان‌شناس محک زده می‌شود زیرا آن‌چه باستان‌شناس در حین حفاری می‌بیند و می‌آزماید قابل تکرار نیست و به همین جهت لازم است کوچک‌ترین آثار گردآوری و تمام جزئیات با دقت ثبت و گاه عکس‌برداری شوند.

(تاریخ‌شناسی، منابع اطلاعاتی گذشته‌ها، صفحه‌ی ۵۹)

۱۳۳-

(آزاده میرزایی)

الف: سال‌یابی پتاسیم - آرگون

ب: تعیین سن بر اساس حلقه‌های تنه‌ی درختان

پ: استفاده از شواهد نوشتاری

(تاریخ‌شناسی، منابع اطلاعاتی گذشته‌ها، صفحه‌های ۶۰ تا ۶۲)

۱۳۴-

(آزاده میرزایی)

پس از کشف یا شناسایی یک اثر تاریخی بلافاصله تلاش برای نگهداری و در صورت نیاز مرمت آن مطرح می‌شود و ممکن است قسمت‌هایی از یک بنای ویران شده (مثل سرستون‌ها و گچ‌بری‌ها) به موزه‌ها انتقال داده شوند.

(تاریخ‌شناسی، منابع اطلاعاتی گذشته‌ها، صفحه‌های ۶۶ و ۶۷)

۱۳۵-

(پوروز یحیی)

سکه‌ی آنوروس و سکه‌ی دریک هر دو از جنس طلا هستند در حالی‌که سکه‌ی درهم، شِکِل و فُضی از جنس نقره می‌باشند.

(تاریخ‌شناسی، منابع اطلاعاتی گذشته‌ها، صفحه‌های ۷۵ و ۷۷)

۱۳۶-

(میلاد هوشیار)

سکه‌های حاصل از روش قالب‌ریزی بیش‌تر در چین و هند ساخته می‌شد.

بعضی از سکه‌های شاه‌رخ تیموری تا پنج بار ضرب مجدد (سورشاز) شده است.

(تاریخ‌شناسی، منابع اطلاعاتی گذشته‌ها، صفحه‌های ۷۵ و ۷۶)

۱۳۷-

(کتاب آبی)

گاه پیش می‌آمد که فرصت ضرب سکه‌ی جدید نبود و یا سکه‌های معتبری به‌دست می‌آمد که به ضرب مجدد نیاز نداشت، در این صورت انگ (مهر) کوچکی ساخته و بر گوشه‌ی سکه‌ی قدیمی می‌زدند. این عمل، ضرب مجدد (سورشاز) نام داشت.

(تاریخ‌شناسی، منابع اطلاعاتی گذشته‌ها، صفحه‌های ۷۵ و ۷۸)

۱۳۸-

(علی‌مقدم کریمی)

نقوش حجاری شده بر روی پلکان‌های کاخ آپادانا در تخت جمشید، نوع لباس، نوع آرایش و مهم‌ترین محصولات اقتصادی هر یک از ملل تابعه امپراتوری هخامنشیان را نمایش می‌دهند و در عین حال چگونگی باریابی نمایندگان آن ملل را به دربار شاه در جشن نوروز نمایانگرند.

اقوامی که تخت پادشاه را حمل می‌کنند گواهی بر وسعت قلمروی کشور هخامنشی هستند.

نقوش اساطیری موجود در تخت جمشید مانند نقش کشتن دیو خشکسالی توسط شاه هخامنشی، مؤید نگرانی خاطر همیشگی ایرانیان نسبت به مشکل طبیعی کم‌آبی است.

(تاریخ‌شناسی، منابع اطلاعاتی گذشته‌ها، صفحه‌ی ۸۸)

۱۳۹-

(آزاده میرزایی)

- تفکرات غالب فلسفی ← تاریخ فرهنگ و تمدن

- تابلوهای نقاشی مجلس مذاکرات صلح بین عباس میرزا و پاسکویچ ← تاریخ سیاسی

- تابلوهای نقاشی جنگ ایران و روس ← تاریخ نظامی

نکته‌ی مهم درسی: نقاشی‌هایی همانند نقاشی روی دیوار غار لاسکو در فرانسه به دلیل اعتقاد انسان‌های نخستین به قدرت جادویی موجود در آثار هنری کشیده شده‌اند (تفکرات غالب فلسفی)

(تاریخ‌شناسی، منابع اطلاعاتی گذشته‌ها، صفحه‌های ۸۳ و ۸۶)

۱۴۰-

(آزاده میرزایی)

شاخص‌ترین نمایش آیینی ایرانی، تعزیه یا شبیه‌خوانی است. اجرای این نمایش از دوران صفویه و همگام با رسمی شدن آیین تشیع در ایران مرسوم گردید. تعزیه تنها نمایش بومی - مذهبی در جهان اسلام است.

(تاریخ‌شناسی، منابع اطلاعاتی گذشته‌ها، صفحه‌ی ۹۰)

جغرافیای سال چهارم

۱۴۱-

(سیدعلیرضا احمدی)

در اصل شاخص مهم جغرافیای اسلامی تا پایان سده‌ی پانزدهم میلادی گردآوری و تنظیم اطلاعات عمومی و جغرافیایی از سرزمین‌ها و مردمان ساکن آن‌ها بود.

(جغرافیای سال چهارم، دانش جغرافیا، صفحه‌ی ۲)

۱۴۲-

(مریم بوستان)

گزینه‌ی «۳» اصول و قوانین حاکم بر جو را به صورت مجزا و انفرادی مطالعه کرده است که نمونه‌ای از «علم هواشناسی» می‌باشد؛ اما آب و هواشناسی (اقلیم‌شناسی) اثر این اصول و قوانین را بر مکان و زندگی انسان‌ها مورد مطالعه قرار می‌دهد.

(جغرافیای سال چهارم، دانش جغرافیا، صفحه‌ی ۵)

۱۴۳-

(آذر مضموری)

تصویر، آموزش جغرافیا برای ایجاد جهانی بهتر را که نشانه‌ی مؤسسه‌ی آموزشی جغرافیا در جهان است، نشان می‌دهد.

(جغرافیای سال چهارم، دانش جغرافیا، صفحه‌ی ۸)

۱۴۴-

(معمّر غنیمتی)

آموزش جغرافیا با فراهم کردن درک روابط انسان و محیط و تأثیرات متقابل این دو بر یکدیگر، نوع بهره‌برداری انسان را از زمین مورد توجه قرار می‌دهد و راه‌های حفظ و نگهداری منابع و بهره‌برداری صحیح از آن‌ها را معرفی می‌کند.

(جغرافیای سال چهارم، دانش جغرافیا، صفحه‌ی ۹)

۱۴۵-

(میلاد هوشیار)

در سیستم خاک، آب، هوا و انرژی خورشید ورودی‌های (داده‌های) سیستم هستند که طی فرایندی شرایط رشد گیاه را فراهم می‌سازند. محصول کشاورزی، تبخیر و تعرق نیز خروجی‌های (ستانده‌های) این سیستم‌اند.

سیستم خاک یک سیستم ساده محسوب می‌شود.

(جغرافیای سال چهارم، دانش جغرافیا، صفحه‌های ۱۱ و ۱۲)

۱۴۶-

(فؤاد باغستانی)

استفاده از روش‌های کمی و آماری جهت پیش‌بینی و آینده‌نگری برای محیط و جوامع، معلول نگرش سیستمی می‌باشد. مسجد ایا صوفیه در ترکیه واقع شده است.

(جغرافیای سال چهارم، دانش جغرافیا، صفحه‌های ۱۵ و ۱۷)

۱۴۷-

(موسا عفتی)

در سومین مرحله از تکوین سیاره‌ی زمین، انسان در صحنه زمین ظاهر شد و انسان‌های اولیه به وجود آمدند. انسان‌های اولیه، مدت‌ها فاقد ابزار لازم برای تغییر و تحول شگرف در چهره زمین بودند و هم‌چون دیگر موجودات زنده از «محیط طبیعی» تبعیت می‌کردند. بنابراین تنها عبارت «د» مرتبط با مرحله‌ی سوم تکوین سیاره زمین است.

(جغرافیای سال چهارم، دانش جغرافیا، صفحه‌های ۱۵ و ۱۶)

۱۴۸-

(معمّر غنیمتی)

پژوهش‌های علمی از نظر ماهیت و روش به سه دسته تقسیم می‌شوند:

۱) علی (علت و معلولی)؛ در این نوع پژوهش، علل یا عوامل بروز یک رویداد یا پدیده بررسی می‌شود.

۲) توصیفی؛ پژوهشگر در این نوع پژوهش به دنبال پاسخ سؤال مربوط به چگونگی است و با بررسی وضع موجود، ویژگی‌ها و صفات پدیده و متغیر و ارتباط بین متغیرها را مشخص می‌کند. مانند: بررسی وضعیت آبراهه‌های کشور

۳) همبستگی؛ این نوع پژوهش برای مطالعه‌ی میزان تغییرات در یک یا چند عامل در اثر تغییرات در یک یا چند عامل دیگر است. مانند: رابطه‌ی خشک شدن دریاچه‌ی ارومیه با میزان آلودگی هوای شهرهای غربی ایران و نقش پیشرفت علوم و فناوری در تغییرات محیط طبیعی

(جغرافیای سال چهارم، دانش جغرافیا، صفحه‌های ۲۱ و ۲۲)

۱۴۹-

(مریم بوستان)

گزینه‌ی «۱»: درست - درست

گزینه‌ی «۲»: درست - نادرست

گزینه‌ی «۳»: نادرست - نادرست

گزینه‌ی «۴»: نادرست - درست

تشریح موارد نادرست:

گزینه‌ی «۲»: اولین گام در راه یک پژوهش جغرافیایی، طرح پرسش است.

گزینه‌ی «۳»: فرضیه در واقع حدس یا گمان اندیشمندانه‌ی محقق درباره‌ی ماهیت و روابط بین پدیده‌ها و متغیرهاست و به او کمک می‌کند تا نزدیک‌ترین راه را برای کشف مسئله‌ی تحقیق خود پیدا کند.

پژوهش‌های همبستگی برای مطالعه‌ی میزان تغییرات در یک یا چند عامل در اثر تغییرات یک یا چند عامل دیگر است.

گزینه‌ی «۴»: قبول فرضیه یا تأیید آن بر اساس یافته‌های پژوهش به ارائه پیشنهاد‌های جدید منجر می‌شود و گاه ممکن است سؤالات آغازین جدیدی را به وجود آورد.

(جغرافیای سال چهارم، دانش جغرافیا، صفحه‌های ۲۰ تا ۲۶)

۱۵۰-

(سیدعلیرضا احمدی)

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه‌ی «۱»: مربوط به مرحله‌ی «آزمون فرضیه» است.

گزینه‌ی «۲»: مربوط به مرحله‌ی «نتیجه‌گیری» است.

(پغرافیای سال چهارم، دانش پغرافیا، صفحه‌ی ۲۶)

۱۵۱-

(میلاد هوشیار)

نقشه‌ها در شکل، اندازه و هدف با هم متفاوت‌اند و اختراع دوربین عکاسی و نصب آن در هواپیما و عکس‌برداری هوایی نقشه‌برداری را بیش از هر زمان دیگر تکامل بخشید.

(پغرافیای سال چهارم، نقشه و شکل زمین، صفحه‌ی ۳۵)

۱۵۲-

(آزاده میرزایی)

تشریح گزینه‌ها:

گزینه‌ی «۱»: نادرست (مقیاس خاصی دارند) - نادرست (برای همگان قابل درک نیست)

گزینه‌ی «۲»: درست - درست

گزینه‌ی «۳»: نادرست - درست

گزینه‌ی «۴»: درست - نادرست

(پغرافیای سال چهارم، نقشه و شکل زمین، صفحه‌های ۳۵ و ۳۶)

۱۵۳-

(مهسا عفتی)

عملیات برداشت و دستگاه تئودولیت مربوط به نقشه‌برداری زمینی، و فرایند فتوگرامتری و دستگاه تبدیل مربوط به نقشه‌برداری هوایی و سنجش از دور (دورکاوی) می‌باشد.

تشریح عبارات نادرست:

اطلاعات ارسال شده از طریق ماهواره‌ها به ایستگاه‌های زمینی نیاز به پردازش دارند.

دوربین مستقر در هواپیما در ارتفاع معین از سطح زمین به طور متوالی از منطقه مورد نظر و همه‌ی پدیده‌های طبیعی و انسانی عکس‌های افقی تهیه می‌کند.

(پغرافیای سال چهارم، نقشه و شکل زمین، صفحه‌های ۳۶ تا ۳۹)

۱۵۴-

(معمد غنیمتی)

امروزه نقشه‌های دریایی کارایی بسیاری دارند. در آینده آب‌های شمالی کره زمین یکی از پررفت‌وآمدترین خطوط تجاری جهان خواهند شد و نقشه‌های دریایی این مناطق اهمیت بیش‌تری خواهند یافت.

(پغرافیای سال چهارم، نقشه و شکل زمین، صفحه‌ی ۳۱)

۱۵۵-

(آزاده میرزایی)

اگر فاصله‌ی شهر A تا B، ۲ سانتی‌متر و فاصله‌ی شهر B تا C، ۱/۵ سانتی‌متر باشد، فاصله‌ی شهر A تا C بر ۳/۵ سانتی‌متر روی نقشه می‌باشد.

با توجه به مقیاس ترسیمی هر یک سانتی‌متر بر روی نقشه برابر ۴۰۰ متر بر روی زمین است، بنابراین:

$$\text{متر } ۱۴۰۰ = ۳/۵ \times ۴۰۰$$

۱۴۰۰ متر بر روی زمین = ۳/۵ سانتی‌متر بر روی نقشه

هر یک کیلومتر برابر با ۱۰۰۰ متر است. بنابراین:

$$\text{کیلومتر } ۱/۴ = \frac{۱۴۰۰}{۱۰۰۰}$$

(پغرافیای سال چهارم، نقشه و شکل زمین، صفحه‌های ۴۴ و ۴۵)

۱۵۶-

(مهسا عفتی)

الف) در سیستم تصویر مخروطی، کاغذ حساس عکاسی را به گونه‌ای مماس می‌کنیم که خط تماس یکی از مدارها باشد.

ب) در سیستم تصویر مسطح، مدارها دایره‌های متحدالمرکز هستند که مرکز آن‌ها تصویر نقطه قطب شمال است.

ج) در سیستم تصویر استوانه‌ای، نقشه کشورهای اطراف استوانه به طور دقیق ترسیم می‌شود و نقشه بخش‌های شمال و جنوبی زمین گسترش یافته و از حد طبیعی خارج می‌گردد.

(پغرافیای سال چهارم، نقشه و شکل زمین، صفحه‌های ۵۱ تا ۵۴)

۱۵۷-

(سیدمرتضی جوادی)

تشریح عبارات نادرست:

الف) در قرن بیستم یکی از علل رشد استفاده از نقشه، وقوع دو جنگ جهانی اول و دوم بود.

ب) نقشه‌های ساختمانی به دقت بالایی نیاز دارند و با مقیاس بسیار

$$\text{بزرگ هستند (} \frac{۱}{۱۰۰} \text{ تا } \frac{۱}{۲۰۰۰} \text{)}$$

(پغرافیای سال چهارم، نقشه و شکل زمین، صفحه‌های ۳۵، ۴۵ و ۴۸)

۱۵۸-

(معمد غنیمتی)

پدیده‌هایی در طبیعت هستند که عمق یا ارتفاع دارند؛ مانند کوه‌ها، دره‌ها و پرتگاه‌ها که نمایش آن‌ها به سادگی امکان ندارد و به آن‌ها پدیده‌های سه‌بعدی (آلتیمتری) می‌گویند.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه‌ی «۱»: پدیده‌هایی مانند کوه و دره که ارتفاع یا عمق دارند جزء پدیده‌های سه‌بعدی هستند. معمولاً در نقشه پدیده‌های دوبعدی را به کمک علائم قراردادی نشان می‌دهند.

گزینه‌ی «۲»: نمایش پدیده‌های سه‌بعدی (آلتیمتری) که ارتفاع و عمق دارند در نقشه به سادگی امکان‌پذیر نیست.

گزینه‌ی «۳»: پدیده‌هایی مانند دریاچه، رود، منطقه‌ی جنگلی و جاده که تنها نمایش موقعیت مسطحاتی آن‌ها اهمیت دارد جزء پدیده‌های دوبعدی (پلانیمتری) محسوب می‌شوند.

(پغرافیای سال چهارم، نقشه و شکل زمین، صفحه‌های ۵۶ تا ۵۸)

۱۵۹-

(مریم بوستان)

کارتوگراف‌ها همواره به دنبال راه‌حلی بوده‌اند که به کاربران نقشه برای محاسبه ارتفاع هر نقطه یا شیب زمین کمک کنند اما در دو روش نمایش ارتفاعات به کمک نورپردازی و نمایش ارتفاعات به وسیله رنگ آمیزی نقشه محاسبه ارتفاع امکان‌پذیر نبود. پس روش نمایش ارتفاعات به وسیله منحنی میزان که امروزه به کار برده می‌شود، پاسخ‌گوی این نیاز کاربران نقشه می‌باشد.

مشاهده چشم‌انداز یک منطقه از بالا که با دید عمودی صورت می‌گیرد، نمی‌تواند تصویر افقی قابل فهمی از پدیده‌های پست و بلند هم‌چون دره‌ها، خط‌الرأس‌ها و ... به دست دهد.

(پیرافیای سال چهارم، نقشه و شکل زمین، صفحه‌های ۵۸ تا ۶۰)

۱۶۰-

(قارچ از کشور ۹۱)

در نقشه‌ی توپوگرافی آمده در صورت سؤال، نقطه‌ی B مسیر یک آبراهه را نشان می‌دهد.

نکته‌ی مهم درسی: دره‌ها و آبراهه‌ها در نقشه‌های ناهمواری روی منحنی میزان به شکل عدد (۸) دیده می‌شوند.

(پیرافیای سال چهارم، نقشه و شکل زمین، صفحه‌ی ۶۳)

علوم اجتماعی

۱۶۱-

(اعظم ربیعی)

در دوره‌ی خلافت عقاید و ارزش‌های جهانی اسلام، فارغ از عملکرد قدرت‌های سیاسی و با تلاش و کوشش عالمان مسلمان، از مرزهای جغرافیایی و سیاسی جوامع مختلف عبور کرد و بر قدرت‌های سیاسی که در این مناطق حضور داشتند، تأثیر گذاشت. غلبه قدرت‌هایی مانند سلجوقیان، خوارزمشاهیان، مغولان، عثمانی و ... که در چارچوب عادات تاریخی و فرهنگ قومی و قبیله‌ای، رفتار می‌کردند، مانع از آن می‌شد تا ظرفیت‌های فرهنگ اسلامی و ارزش‌های اجتماعی آن به طور کامل آشکار شود.

(علوم اجتماعی، فرهنگ جهانی، صفحه‌ی ۲۷)

۱۶۲-

(آذر مسموری)

فقدان ویژگی حقیقت: عدم توانایی در دفاع از حقانیت ارزش‌ها و عقاید
فقدان ویژگی معنویت: گرفتار کردن انسانیت با بحران‌های روحی و روانی

فقدان ویژگی عدالت و قسط: پایمال شدن حقوق انسان‌ها، دوقطبی شدن جهان و استضعاف و بهره‌کشی ظالمانه‌ی برخی از برخی دیگر
فقدان ویژگی مسئولیت و تعهد: فراهم شدن زمینه‌ی نفوذ و تسلط فرهنگ بیگانگان

(علوم اجتماعی، فرهنگ جهانی، صفحه‌های ۱۴ و ۱۵)

۱۶۳-

(اعظم ربیعی)

امپریالیسم سیاسی از طریق اشغال نظامی جوامع ضعیف شکل می‌گیرد.

استعمار نو، پس از شکل‌گیری جنبش‌های استقلال‌طلبانه‌ی کشورهای مستعمره طی قرن بیستم به وجود آمد. در استعمار نو کشورهای استعمارگر با استفاده از ظرفیت‌هایی که در دوره‌ی نفوذ یا دوره‌ی استعمار نظامی و سیاسی خود ایجاد کرده‌اند، از مجریان بومی و داخلی کشورهای مستعمره استفاده می‌کنند. دولت‌های استعمارگر برای به قدرت رساندن نیروهای وابسته، از کودتای نظامی نیز استفاده می‌کنند.

موفقیت‌های استعمار در قرن‌های پانزدهم تا نوزدهم، ناشی از پیشرفت در زمینه‌ی دریانوردی، فنون نظامی و اقتصاد صنعتی بود. استعمار اروپایی در دو سده‌ی هفدهم و هجدهم میلادی، بزرگ‌ترین برده‌داری تاریخ بشریت را برپا کرد.

(علوم اجتماعی، فرهنگ جهانی، صفحه‌های ۱۹، ۲۰ و ۲۱)

۱۶۴-

(آذر مسموری)

دوره‌ی نبوت: در سال نهم هجرت، گروه‌های مختلف برای پذیرش اسلام از سراسر شبه‌جزیره به مدینه آمدند.

دوره‌ی خلافت: فرهنگ اسلامی به دلیل قدرت و عمق معرفتی خود، گروه‌های مهاجم بیگانه را ناگزیر می‌ساخت تا برای استمرار و بقای خود دست کم از پوشش مفاهیم و ارزش‌های دینی استفاده کنند.

دوره‌ی استعمار: استبداد استعماری در جهت گسترش نیازهای اقتصادی و فرهنگی جهان غرب، چاره‌ای جز حذف مظاهر فرهنگ اسلامی ندارد.

(علوم اجتماعی، فرهنگ جهانی، صفحه‌های ۲۶ تا ۲۹)

۱۶۵-

(ارغوان عبدالملکی)

بسیاری از نخبگان کشورهای اسلامی تا قبل از انقلاب اسلامی ایران برای مقابله با سلطه‌ی استعمار از روش‌های غربی نظیر ملی‌گرایی و مارکسیسم استفاده می‌کردند. نتیجه‌ی استفاده از این روش‌ها، مخدوش شدن وحدت امت اسلامی بود.

رشد تجارت، بردگی سیاه‌پوستان آفریقایی و انتقال آن‌ها به مزارع آمریکایی و انتقال ثروت به جوامع اروپایی باعث شد تا صاحبان ثروت، جایگاه برتری نسبت به زمین‌داران پیدا کنند. دولت‌ها برای تقویت قدرت خود، نیاز به سرمایه و پول بازرگانان داشتند و بازرگانان برای تجارت و سود، نیازمند حمایت ناوگان نظامی دولتمردان بودند و به این ترتیب پیوند قدرت با ثروت و تجارت شکل گرفت.

با شکل‌گیری نهادهای بین‌المللی و بازارهای مشترک منطقه‌ای، سرمایه‌گذاری شرکت‌های بین‌المللی به منطقه‌ای خاص، محدود نمی‌شود، آن‌ها با استفاده از شبکه‌های عظیم اطلاعاتی، تغییرات اقتصادی در سطح جهانی را شناسایی و مدیریت می‌کنند.

(علوم اجتماعی، ترکیبی، صفحه‌های ۲۹، ۵۳ و ۶۵)

۱۶۶-

(اعظم ربی)

سکولاریسم پنهان، شامل دیدگاه‌ها، فلسفه‌ها و جهان‌بینی‌هایی است که به نفی ابعاد معنوی هستی نمی‌پردازند؛ بلکه بخش‌هایی از عقاید معنوی و دینی را در خدمت نظام دنیوی و این‌جهانی قرار می‌دهند و از توجه یا عمل به بخش‌های دیگر، سر باز می‌زنند. رویکرد گزینشی جهان غرب به ابعاد معنوی و دینی جهان، سبب پیدایش و رشد برخی از نهضت‌های جدید دینی شد که از آن با عنوان پروتستان‌تسیسم یاد می‌شود.

(علوم اجتماعی، فرهنگ معاصر غرب، صفحه‌های ۳۵ و ۳۹)

۱۶۷-

(کنکور سراسری ۹۳)

فیلسوفان روشنگری با انکار ارزش علمی وحی، زمینه‌ی تکوین و پیدایش علم و دانشی را پدید آوردند که مستقل از وحی و با صرف‌نظر از ابعاد متافیزیکی عالم، به تفسیر این جهان می‌پرداخت. اگر افرادی که در بستر فرهنگ دینی زندگی می‌کنند، دنیا را هدف برتر خود قرار داده باشند، از آشکار کردن آن پرهیز می‌کنند و رفتار دنیوی و غیرمعنوی خود را با پوشش‌های معنوی پنهان می‌کنند. (سکولاریسم پنهان)

انقلاب فرانسه که ریشه در حرکت‌های فرهنگی دوران رنسانس و اندیشه‌های فلسفی روشنگری و تغییرات اجتماعی مربوط به انقلاب صنعتی دارد، نخستین انقلاب سیاسی لیبرال در تاریخ سیاسی جهان است.

(علوم اجتماعی، فرهنگ معاصر غرب، صفحه‌های ۳۵، ۴۵ و ۴۸)

۱۶۸-

(اعظم ربی)

بخش اجتماعی جهان انسانی، هویتی فرهنگی دارد و به همین دلیل، جهان اجتماعی را جهان فرهنگی می‌نامند.

فرهنگ، لایه‌ها و سطوح مختلفی دارد. عقاید و ارزش‌ها مربوط به لایه‌های عمیق و بنیادین فرهنگ‌اند. هنجارها و رفتارها در لایه‌های غیربنیادین قرار دارند.

امتداد تاریخی و گستره‌ی جغرافیایی فرهنگ‌های گوناگون، یکسان نیست. فرهنگ‌هایی که در طول زمان در یک سرزمین واحد پدید آمده‌اند و فرهنگ‌هایی که در زمان واحد در سرزمین‌های متعدد به وجود می‌آیند، زندگی و تاریخ یکسانی ندارند.

فرهنگ سرمایه‌داری، کانون ثروت و قدرت را مورد توجه قرار می‌دهد و کشورهای دیگر را در پیرامون و حاشیه‌ی آن به خدمت می‌گیرد.

(علوم اجتماعی، فرهنگ جهانی، صفحه‌های ۵، ۱۱، ۱۲ و ۱۳)

۱۶۹-

(اعظم ربی)

جهانی شدن، فرایندی است که هیچ اعتنایی به مرزهای ملی ندارد. انقلاب فرانسه نخستین انقلاب سیاسی لیبرال در تاریخ سیاسی جهان است که الهام‌بخش انقلاب‌های سیاسی دیگری شد که پس از چهار دهه، سراسر اروپا را فرا گرفت. در رنسانس، غرب به فرهنگ یونان و روم بازگشت. دئیسم یعنی دین بدون شریعت و بدون مذهب.

(علوم اجتماعی، فرهنگ معاصر غرب، صفحه‌های ۳۹، ۴۲، ۴۸ و ۶۶)

۱۷۰-

(آذر مموری)

روابط اقتصادی، سیاسی، نظامی و فرهنگی بین کشورهای مختلف، با حاکمیت‌های متفاوتی که داشتند، برقرار بود. به همین دلیل، برای فرهنگ‌های مختلف، امکان گفت‌وگوهای مستقیم علمی و معرفتی وجود داشت.

(علوم اجتماعی، فرهنگ معاصر غرب، صفحه‌ی ۵۲)

۱۷۱-

(الله فضری)

فرهنگ امپراطوری و سلطه، جامعه‌ی جهانی را به بخش‌های مرکز و پیرامون تقسیم می‌کند. این پدیده، زمینه‌ی ستیز و چالش بین کشورهای پیرامون و مرکز را ایجاد می‌کند. ظهور فرهنگ غرب از سده‌ی هفدهم تا بیستم، شکل جدیدی به روابط بین‌المللی و نظام جهانی بخشید. طی این مدت، موقعیت فرهنگی کشورهای غیرغربی در حاشیه‌ی روابط و نظامات سیاسی و اقتصادی جهانی، وضعیتی متزلزل و آسیب‌پذیر پیدا کرد.

جوامعی که از قدرت مقاومت بیش‌تری برخوردار بودند و کشورهای غربی نمی‌توانستند به صورت مستقیم آن‌ها را تحت سلطه‌ی سیاسی خود درآورند، از طریق نفوذ سیاسی، اقتصادی و فرهنگی در جامعه‌ی جهانی جدید ادغام شدند و در شرایط نیمه‌استعماری به سر می‌بردند؛ مانند چین، عثمانی و ایران.

(علوم اجتماعی، فرهنگ معاصر غرب، صفحه‌های ۵۱، ۵۲، ۵۳ و ۵۷)

۱۷۲-

(الله فضری)

- سربازان انگلیسی، نماد استعمار هستند.

- رشد تجارت، بردگی سیاه‌پوستان آفریقایی و انتقال آن‌ها به مزارع آمریکایی و انتقال ثروت به جوامع اروپایی موجب شد تا صاحبان ثروت جایگاه برتری نسبت به زمین‌داران پیدا کنند.

- کشورهای غربی برای تأمین منافع اقتصادی نیازمند درهم شکستن مقاومت‌های فرهنگی اقوامی بودند که سلطه و نفوذ آن‌ها را تحمل نمی‌کردند.

(علوم اجتماعی، فرهنگ معاصر غرب، صفحه‌های ۵۴ و ۵۷)

۱۷۳-

(آزیتا بیدرقی)

قرار گرفتن دولت‌های مستقل کشورهای استعمارزده در چرخه‌ی نامتعادل جهانی توزیع ثروت ← اقتصاد وابسته‌ی کشورهای استعمارزده

عدم محدودیت سرمایه‌گذاری شرکت‌های بین‌المللی به منطقه‌ای خاص ← شکل‌گیری نهادهای بین‌المللی و بازارهای مشترک منطقه‌ای

تزلزل هویت فرهنگی جوامع غیرغربی ← تجمع قدرت رسانه در دست صاحبان ثروت

عدم قدرت چانه‌زنی کشورهای استعمارزده در اقتصاد جهانی ← تک‌محصولی شدن

(علوم اجتماعی، فرهنگ معاصر غرب، صفحه‌های ۶۲، ۶۳، ۶۵ و ۶۹)

۱۷۴-

(الله فضری)

اقتصاد سرمایه‌محور، در حرکت‌های آغازین خود، نیازمند حمایت سیاست‌های قومی و منطقه‌ای بود.

(علوم اجتماعی، فرهنگ معاصر غرب، صفحه‌های ۵۲، ۵۵ و ۶۸)

۱۷۵-

(فارج از کشور ۹۴)

مرحله‌ی اول: پیدایش قدرت‌های سکولار: با انقلاب فرانسه دولت‌هایی شکل گرفت که به طور رسمی، گسست خود را از دین اعلام کردند. این دولت‌ها برخلاف حکومت‌های گذشته، خود را با هویتی دینی و معنوی نمی‌شناختند؛ بلکه خود را در ابعاد جغرافیایی، تاریخی و خصوصاً نژادی و قومی تعریف می‌کردند و در نهایت دولت - ملت‌های جدید از این طریق پدید آمدند.

مرحله‌ی چهارم: ادغام جوامع در نظام جهانی استعمار: کشورهای استعمارزده که از قدرت مقاومت بیش‌تری برخوردار بودند و کشورهای غربی نمی‌توانستند به صورت مستقیم آن‌ها را تحت سلطه‌ی سیاسی خود درآورند، از طریق نفوذ اقتصادی، سیاسی و فرهنگی در جامعه‌ی جهانی جدید ادغام شدند.

(علوم اجتماعی، فرهنگ معاصر غرب، صفحه‌های ۵۳ و ۵۷)

۱۷۶-

(آزیتا بیدرقی)

شکل‌گیری پیمان‌هایی مانند جنبش عدم تعهد، اتحادیه‌ی عرب، سازمان کنفرانس اسلامی و .... مقاومت در برابر سیاست جهانی‌سازی قدرت‌های برتر اقتصاد اروپایی و آمریکایی است که فراتر از مرزهای سیاسی دولت‌ها عمل می‌کنند.

(علوم اجتماعی، فرهنگ معاصر غرب، صفحه‌ی ۶۶)

۱۷۷-

(آذر محمودی)

از پایان قرن بیستم با افول تجربه‌گرایی، اصل روشنگری و به دنبال آن، فرهنگ مدرن، گرفتار بحران معرفت‌شناختی شده است.

(علوم اجتماعی، فرهنگ معاصر غرب، صفحه‌ی ۳۹)

۱۷۸-

(ارغوان عبدالملکی)

- وابستگی کشورهای استعمارزده، مسئله‌ای است که امکان عبور از مرحله‌ی استعمار به استعمار نو را برای کشورهای استعمارگر، پدید می‌آورد.

- دولت - ملت‌های جدید، حاکمیت‌های سیاسی و اقتصادی نوینی بودند که نخستین بار در اروپای غربی با افول قدرت کلیسا پدید آمدند.

- اقتصاد سرمایه‌محور در حرکت‌های آغازین خود، نیازمند حمایت سیاست‌های قومی و منطقه‌ای بود. ولی به تدریج، انباشت ثروت و پدیدآمدن شرکت‌های بزرگ چندملیتی و گسترش صنعت ارتباطات، از اهمیت مرزهای سیاسی کاست.

(علوم اجتماعی، فرهنگ معاصر غرب، صفحه‌های ۶۳ و ۶۵)

۱۷۹-

(ارغوان عبدالملکی)

- صنعت از عوامل مهمی بود که بر فرآیند انباشت ثروت و موقعیت سرمایه‌داران، افزود.

- استعمار، مهم‌ترین عامل برای ادغام جوامع غیرغربی در نظام جهانی جدید بود.

- دولت‌های سکولار غربی با تبلیغ مسیحیت، فرهنگ عمومی جوامع غیرغربی را دچار اختلال می‌کردند و از طریق سازمان‌های فراماسونری نیز بر نخبگان سیاسی کشورهای دیگر، تأثیر می‌گذاشتند.

(علوم اجتماعی، فرهنگ معاصر غرب، صفحه‌های ۵۴، ۵۵ و ۵۷)

۱۸۰-

(آزیتا بیدرقی)

تشریح عبارات نادرست:

دلایل غلط بودن عبارت دوم و سوم: جوامع غربی از آموزش دانش‌هایی که برای جوامع غیر غربی نقش راهبردی دارند، خودداری می‌کنند.

بخشی از حرکت‌های اعتراض‌آمیز مذهبی که رویکرد دنیوی داشتند، توانستند با حمایت قدرت‌های محلی بخشی از اروپای مسیحی را از تسلط کلیسا خارج سازند.

(علوم اجتماعی، فرهنگ معاصر غرب، صفحه‌های ۳۳، ۳۵ و ۷۰)

فلسفه‌ی سال چهارم

۱۸۱-

(فرهناز قان‌معمری)

زمانی که انسان به بودن اشیاء و اصل هستی آن‌ها، با قطع نظر از چه چیز بودن و اختلاف آن‌ها توجه کند، در آن هنگام قدم در عرصه‌ی مابعدالطبیعه نهاده است. هستی‌شناسی یا مابعدالطبیعه همانا شناخت احکام «مطلق وجود» است.

(فلسفه‌ی سال چهارم، کلیات، صفحه‌ی ۳)

۱۸۲-

(سیرعلیرضا اهمری)

فطرت ثانی آدمی را به پرسش درباره‌ی حقیقت وجود برمی‌انگیزد و سبب می‌شود که او از روابط و مناسبات زندگی هر روزی بگسلد و به سوی درک و دریافت حقیقت اشیا و راز هستی برود.

(فلسفه‌ی سال چهارم، کلیات، صفحه‌های ۷ و ۸)

۱۸۳-

(فرهاد علی‌نژاد)

خلافت عباسیان، دو واقعه‌ی مهم را به دنبال داشت:

۱) راه یافتن ایرانیان به دستگاه خلافت

۲) قرار گرفتن بغداد به عنوان مرکز خلافت

هر دوی این‌ها، در تحول فرهنگی و نهضت ترجمه‌ی کتب علمی و فلسفی مؤثر افتاد.

دکتر ابراهیم مدکور مورخ فلسفه‌ی مصری می‌گوید: «مسلمانان مدت سه قرن به ترجمه‌ی آثار علمی و فلسفی و ادبی که ملل دیگر برای آن‌ها به میراث نهاده بودند، پرداختند. آن‌ها این میراث عظیم انسانی را از شش زبان گرفتند: عربی، سریانی، پهلوی، هندی، لاتین و به خصوص یونانی.»

(فلسفه‌ی سال چهارم، کلیات، صفحه‌های ۱۹ و ۲۰)

۱۸۴-

(موسی اکبری)

شاگرد «خواجه نصیرالدین طوسی»، قطب‌الدین شیرازی بزرگ‌ترین دایرةالمعارف فارسی، یعنی کتاب درةالتاج را تألیف کرد.

(فلسفه‌ی سال چهارم، کلیات، صفحه‌ی ۲۳)

۱۸۵-

(سیرعلیرضا اهمری)

وقتی از واقعیت یک موجود سخن می‌گوییم، یک قضیه‌ی دوجزئی داریم که موضوع آن ماهیت و محمول آن وجود است، مانند: ستاره (چیستی) هست (هستی).

(فلسفه‌ی سال چهارم، کلیات، صفحه‌ی ۲۷)

۱۸۶-

(عاطفه‌ربابه صالحی)

در قضیه‌ی اول: «رابطه‌ی امکانی» است، یعنی، ممکن است در مثلثی ارتفاع و میانه بر هم منطبق بوده و یکی باشند و ممکن است یکی نباشند. در قضیه‌ی دوم، رابطه‌ی محمول و موضوع «واجب و ضروری» است و عقل از قبول خلاف آن سر باز می‌زند و در قضیه‌ی سوم رابطه‌ی موضوع و محمول «امتناعی» است؛ یعنی، محال است بتوان مثلثی را تصور کرد که مجموع زوایای آن بیش‌تر از دو قائمه باشد.

(فلسفه‌ی سال چهارم، حکمت مشاء، صفحه‌های ۲۹ و ۳۰)

۱۸۷-

(میر میرثی)

چه فرض کنیم که امکان ذاتی معلول برای ایجاد آن کفایت می‌کند و نیازی به علت نیست و چه فرض کنیم علت حاضر است، اما معلول از آن تخلف می‌کند و به وجود نمی‌آید، در هر صورت در دام صدفه و اتفاق اسیر خواهیم شد.

(فلسفه‌ی سال چهارم، حکمت مشاء، صفحه‌های ۳۸ و ۳۹)

۱۸۸-

(موسی اکبری)

قائم بالذات بودن به این معنی نیست که یک علت معلول خود باشد، زیرا در آن صورت باید به «دور» معتقد باشیم که امری محال و ممتنع‌الوقوع است.

(فلسفه‌ی سال چهارم، حکمت مشاء، صفحه‌های ۴۲ تا ۴۶)

۱۸۹-

(نرا یاری)

این‌که ما برای رسیدن به یک پدیده از علت خاص آن استفاده می‌کنیم (برای به دست آوردن خرمن گندم از دانه‌ی گندم، نه دانه‌های دیگر) بیانگر اصل سنخیت است، یعنی پیوستگی و رابطه‌ای خاص میان علت و معلول وجود دارد.

(فلسفه‌ی سال چهارم، حکمت مشاء، صفحه‌های ۳۱ و ۳۲)

۱۹۰-

(موسی اکبری)

فلسفه ابتدا در این اصول کلی و ضروری تحقیق می‌کند و پس از کسب اطمینان از صحت آن‌ها، در پژوهش‌های علوم تجربی آن‌ها را به خدمت می‌گیرد.

(فلسفه‌ی سال چهارم، حکمت مشاء، صفحه‌ی ۵۱)

۱۹۱-

(سیرعلیرضا اهمری)

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه ۱: پیوند اعضای مدینه‌ی فاضله، ارادی و اکتسابی است.
گزینه ۳: فضیلت، مردم مدینه فاضله را به سوی سعادت رهنمون می‌سازد.
گزینه ۴: پیوند اعضای مدینه‌ی فاضله، ارادی و پیوند اعضای بدن، تکوینی است.

(فلسفه‌ی سال چهارم، کلمت مشاء، صفحه‌ی ۶۰)

۱۹۲-

(فارج از کشور ۹۶)

نیازهای اولیه آدمیان از ریشه‌های تشکیل جوامع بشری بوده که گزینه ۱ جزئی از آن نیست.

(فلسفه‌ی سال چهارم، کلمت مشاء، صفحه‌ی ۶۰)

۱۹۳-

(فرهناز خان مممری)

فارابی مانند «ارسطو» انسان را مدنی بالطبع می‌داند و معتقد است هدف اصلی از تشکیل اجتماع و مدینه چیزی جز «دستیابی به سعادت دنیا و آخرت» نیست.

(فلسفه‌ی سال چهارم، کلمت مشاء، صفحه‌ی ۶۰)

۱۹۴-

(کنکور سراسری ۹۳)

بوعلی سینا درباره‌ی عشق می‌گوید: «هر یک از ممکنات به واسطه‌ی جنبه‌ی وجودی که در اوست، همیشه شایق به کمالات و مشتاق به خیرات است و برحسب فطرت خود از بدی‌ها گریزان است. همین اشتیاق ذاتی و ذوق فطری را که سبب بقای وجود ممکنات است، عشق می‌نامیم.»

انس انسان با طبیعت ناشی از تشابه عالم صغیر و کبیر است. همین تشابه و سنخیت در گوهر انسان و جهان سبب عشق و محبت بین آنهاست.

(فلسفه‌ی سال چهارم، کلمت مشاء، صفحه‌ی ۷۵)

۱۹۵-

(موسی اکبری)

تحقیق علمی هرگز از رازی که در کنه جهان طبیعت است پرده برنمی‌دارد؛ بلکه آگاهی انسان را از هویت رازآلود جهان افزایش می‌دهد.

(فلسفه‌ی سال چهارم، کلمت مشاء، صفحه‌ی ۷۳)

۱۹۶-

(موسی اکبری)

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه ۱: «سلامان و ابسال صحیح است.
گزینه ۳: رساله‌الطیر صحیح است.
گزینه ۴: حی بن یقظان صحیح است.

(فلسفه‌ی سال چهارم، کلمت مشاء، صفحه‌ی ۷۷)

۱۹۷-

(فاطمه شه میری)

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه ۱: «تطابق درونی صحیح است.
گزینه ۲: از نظر موضوعی ارتباطی به عشق به هستی ندارد.
گزینه ۴: این عشق شامل خواست انسان برای غلبه بر جهان نمی‌باشد.

(فلسفه‌ی سال چهارم، کلمت مشاء، صفحه‌های ۷۳ و ۷۵)

۱۹۸-

(موسی اکبری)

فلسفه اسلامی از همان ابتدا با مخالفت گروه‌هایی از علما و فقها و اهل تصوف روبه‌رو شد. آنان دیدگاه استدلالی حکما را با جنبه تعبدی دین سازگار می‌دیدند و بنابراین به آنها روی خوش نشان نمی‌دادند.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه ۱: «فلسفه چیزی خلاف دین را بیان نمی‌کرد؛ بلکه این اعتقاد فقها درباره‌ی فلسفه بوده است.
گزینه ۲: این عبارت از اعتقادات معتزله است که به مشی استدلالی پایبند بودند.

گزینه ۴: «فعالیت حکما عقلی بود نه ضد عقلی.

(فلسفه‌ی سال چهارم، کلمت مشاء، صفحه‌ی ۸۰)

۱۹۹-

(سیرعلیرضا اهمری)

دلیل آنها این بود که خداوند از همه‌ی اعمال بندگان کاملاً «آگاه» است و به حضور فرشتگان نیازی نیست.

(فلسفه‌ی سال چهارم، کلمت مشاء، صفحه‌ی ۸۱)

۲۰۰-

(همیر مهرثی)

غزالی در فلسفه استادی نداشت و این علم را نزد کسی نیاموخته بود. او در کتاب بسیار معروف خود «تهافت الفلاسفه» به آرای فارابی و ابن‌سینا حمله کرد و بسیاری از آنها را معارض با وحی دانست.

(فلسفه‌ی سال چهارم، کلمت مشاء، صفحه‌ی ۸۲)